

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verontilityslain, Verohallinnosta annetun lain 30 §:n ja verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verontilityslakia, Verohallinnosta annetun lakia ja verotusmenettelystä annettua lakia.

Muutoksia ehdotetaan verontilityslain yleisiin tilitysmenettelyihin. Verovuodelle tehtäviä ansio- ja pääomatuloverojen sekä kiinteistöverojen oikaisuilityksiä esitetään tehtäväksi nykyisten vuosittaisten oikaisujen sijaan kuukausittain. Verovuositaita oikaisuilitysaikaa esitetään lyhennettäväksi neljään verovuotta seuraavaan kalenterivuoteen. Verontilityslain nojalla veronsaajille maksettavista tai perittävistä koroista esitetään luovuttavaksi. Myös veronsaajalta takaisin perittävien verojen lykkäysmahdollisuudesta luovuttaisiin.

Verovarojen tilittämisen peruseriaatteeseen ei esitetä muutoksia, joten tilitykset perustuisivat edelleen jako-osuuksiin sekä verovarojen nettomääräisen kertymän tilittämiseen veronsaajille.

Uudistuksilla yksinkertaistettaisiin tilitysmenettelyä sekä mahdollistettaisiin nykyistä reaaliaikaisempi, tasaisempi ja ennustettavampi verovarojen tilittäminen veronsaajille. Tilitysmenettelyn yksinkertaistaminen lisäisi tilittämisen läpinäkyvyyttä veronsaajille sekä toisaalta alentaisi Verohallinnossa käyttöönotettavan uuden tietojärjestelmän käyttöönotto- ja ylläpitokustannuksia.

Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi Verohallinnosta annettua lakia. Veronsaajien verotuskustannusosuuksia muutettaisiin siten, että kuntien osuutta korotetaan 0,2 prosenttiyksiköllä ja valtion verotuskustannusosuutta alennetaan vastaavasti 0,2 prosenttiyksiköllä, joten kuntien verotuskustannusosuus olisi 29,1 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien 3,2 prosenttia ja Kansaneläkelaitoksen 5,6 prosenttia.

Verotusmenettelystä annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Verohallinto saisi Kansaneläkelaitokselta tiedot Kansaneläkelaitoksen myöntämiä eläkkeitä ja etuuksia koskevista hakemuksista, päätöksistä ja eläkkeiden ja etuuksien maksatuksesta sekä Kansaneläkelaitoksen hallussa olevat tiedot työeläkkeitä koskevista päätöksistä.

Verontilityslain muutokset on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018. Verohallinnosta annetun lain ja verotusmenettelystä annetun lain muutokset ehdotetaan tulevaisuuteen voimaan vuoden 2018 alusta.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 NYKYTILA.....	4
1.1 Verontilityslaki ja valmis-hanke.....	4
1.1.1 Valmis-hanke.....	4
1.1.2 Uudistuksen edelliset vaiheet.....	4
1.2 Verovarojen tilittäminen.....	5
1.2.1 Yleistä.....	5
1.2.2 Ansio- ja pääomatuloverot.....	5
1.2.3 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot.....	6
1.2.4 Veronpalautukset ja jäännösverot.....	9
1.2.5 Kiinteistöverot.....	10
1.2.6 Yhteisöverot.....	11
1.2.7 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset.....	11
1.2.8 Koronlaskenta.....	11
1.2.9 Verovuosisikohtainen tilittäminen.....	12
1.2.10 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö.....	13
1.3 Verotuskustannukset ja niiden jakautuminen.....	13
1.4 Verohallinnon tiedonsaantioikeus eläkkeistä ja etuuksista.....	14
2 NYKYTILAN ARVIOINTI.....	14
2.1 Verontilitysmenettely.....	14
2.1.1 Ansio- ja pääomatuloverot.....	14
2.1.2 Veronpalautukset ja jäännösverot.....	15
2.1.3 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset.....	15
2.1.4 Kiinteistöverot.....	15
2.1.5 Koronlaskenta.....	16
2.1.6 Verovuosisikohtainen tilittäminen.....	17
2.2 Verotuskustannusten jako.....	17
2.3 Verohallinnon tiedonsaantioikeus eläkkeistä ja etuuksista.....	18
3 ESITYKSEN TAVOITTEET, TOTEUTTAMISVAIHTOEHDOT JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	18
3.1 Verontilitysmenettelyn uudistaminen.....	18
3.1.1 Ansio- ja pääomatuloverot.....	19
3.1.2 Kiinteistöverot.....	20
3.1.3 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset.....	20
3.1.4 Koronlaskenta.....	20
3.1.5 Verovuosisikohtainen tilittäminen.....	21
3.2 Verotuskustannukset.....	22
3.3 Verohallinnon tiedonsaantioikeus eläkkeistä ja etuuksista.....	22
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	23
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	23
4.1.1 Verontilitysmenettelyn uudistaminen.....	23

HE 152/2017 vp

4.1.2 Verotuskustannuksia koskevan muutoksen vaikutukset	24
4.1.3 Verohallinnon tiedonsaantia koskevan muutoksen vaikutukset.....	24
5 ASIAN VALMISTELU	25
6 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ	25
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	26
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	26
1.1 Verontilityslaki	26
1.2 Laki Verohallinnosta.....	28
1.3 Laki verotusmenettelystä	28
2 VOIMAANTULO.....	29
LAKIEHDOTUKSET	30
1. Laki verontilityslain muuttamisesta	30
2. Laki Verohallinnosta annetun lain 30 §:n muuttamisesta	33
3. Laki verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta.....	34
LIITE	35
RINNAKKAISTEKSTIT	35
1. Laki verontilityslain muuttamisesta	35
2. Laki Verohallinnosta annetun lain 30 §:n muuttamisesta	41

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Verontilityslaki ja valmis-hanke

1.1.1 Valmis-hanke

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa Verohallinnon kantamia veroja koskevat uudistukset, jotka ovat tarpeen Verohallinnon toiminnan tehostamiseksi, verovelvollisten oikeusturvan sekä tiedonsaannin parantamiseksi ja hallinnollisen taakan keventämiseksi. Uudistuksilla yhdenmukaistetaan ja yksinkertaistetaan verotus- ja veronkantomenettelyä sekä verotuksen muutoksenhaku- ja seuraamusjärjestelmää. Lisäksi edistetään sähköisiä toimintatapoja ja verotuksen reaaliaikaistamista.

Hallitusohjelman edellyttämät menettelyä koskevat uudistukset on kustannussyistä tarkoituksenmukaisinta toteuttaa samanaikaisesti, kun Verohallinnon tietojärjestelmien uudistamishanke, jäljempänä *Valmis*-hanke, toteutetaan vuosina 2016—2019. Verotustoiminnot ja Verohallinnon kantamat eri verolajit siirtyvät uuteen tietojärjestelmään vaiheittain. Tavoitteena on, että myös menettelyn uudistamista koskevat hallituksen esitykset annetaan ja ne tulevat voimaan vaiheittain *Valmis*-hankkeen mahdollistamassa aikataulussa.

Tällä esityksellä toteutettaisiin verontilitykseen liittyvät lainsäädäntömuutokset. Muutoksia sovellettaisiin veronsaajille tehtäviin tilityksiin 1 päivästä marraskuuta 2018 alkaen.

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä olevalla hallituksen esityksellä veronkannon ja verotusmenettelyn uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi toteutettaisiin uudistuksen kolmannen vaiheen lainsäädäntömuutokset. Verotusmenettelyn ja veronkannon muutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018. Niitä sovellettaisiin tuloverotuksessa pääsääntöisesti verovuodesta 2018 alkaen ja kiinteistöverotuksessa verovuodesta 2020 alkaen. Ennen 1 päivää marraskuuta 2019 kiinteistöveron tilitykseen sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

1.1.2 Uudistuksen edelliset vaiheet

Valmis-hankkeen ensimmäisen vaiheen verotusmenettelyä ja veronkantoa koskevat lainsäädäntömuutokset (HE 29/2016 vp) ovat tulleet voimaan vuoden 2017 alusta. Uusina lakeina tulivat voimaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettu laki (768/2016) sekä veronkantolaki (769/2016). Lisäksi säädettiin uusi työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettu laki (771/2016) sekä apteekkiverolaki (770/2016), jotka korvasivat työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetun lain (366/1963) ja apteekkimaksusta annetun lain (148/1946).

Valmis-hankkeen toisen vaiheen lainsäädäntömuutokset, joilla on uudistettu ennakonkantoa ja eräitä muita verotusmenettelyjä (HE 237/2016 vp), tulevat voimaan 1 päivänä marraskuuta 2017. Muutoksia sovelletaan yhteisöjen ja yhteisötuksien verotuksessa verovuodesta 2017 lähtien. Luonnollisten henkilöiden verotuksessa muutoksia aletaan soveltaa verovuodesta 2018 alkaen.

1.2 Verovarojen tilittäminen

1.2.1 Yleistä

Verovarojen tilittämistä koskevat yleiset säännökset ovat verontilityslaisissa (532/1998) ja valtiovarainministeriön antamassa verontilitysasetuksessa (804/1998). Verontilityslakia sovelletaan verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995), jäljempänä *verotusmenettelylaki*, ja ennakkoperintälaisissa (1118/1996) tarkoitettujen verojen ja maksujen sekä kiinteistöverojen, työnantajan sairausvakuutusmaksujen ja metsänhoitomaksujen tilittämiseen. Verontilityslain tarkoittamia veronsaajia ovat valtio, kunnat, seurakunnat ja Kansaneläkelaitos.

Metsänhoitoyhdistykset ja metsäkeskukset eivät ole enää Ahvenanmaan metsänhoitoyhdistystä lukuun ottamatta veronsaajia. Myös Ahvenanmaan metsänhoitoyhdistykselle tehdyt tilitykset päättyvät tasavallan presidentin antaman asetuksen (1285/2015) mukaisesti lokakuussa 2017. Yhteisöveron osalta seurakuntien veronsaaja-asema on päätynyt verovuodesta 2016 lähtien.

Verohallinto kantaa valtaosan veronsaajille tilitettävistä ja tuloutettavista veroista sekä veronluontoisista maksuista. Vuonna 2016 verokertymästä noin 17,8 miljardia euroa tuloutettiin suoraan valtiolle. Tästä valtaosa, lähes 15 miljardia euroa, kertyi arvonlisäverosta. Muita suoraan valtiolle tuloutettavia veroja ovat esimerkiksi arpajaisvero, vakuutusmaksuvero, perintövero ja varainsiirtovero. Verontilityslakia ei sovelleta suoraan valtiolle tuloutettavaan veroihin, eikä esityksessä ehdoteta muutoksia näiden verojen kirjaamis- ja tulouttamismenettelyihin.

Loppuosa verokertymästä, vuonna 2016 noin 39 miljardia euroa, tilitetään verontilityslain säädösten mukaisesti usealle veronsaajalle. Valtaosa tilitettävästä verokertymästä muodostuu luonnollisten henkilöiden tuloveroista, joita tilitettiin 30,9 miljardia euroa vuonna 2016. Muita tilitettäviä veroja ovat yhteisöjen tulovero 4,8 miljardia euroa, työnantajan sosiaaliturvamaksu 1,7 miljardia euroa, kiinteistövero 1,7 miljardia euroa sekä Ahvenanmaan lähdevero 0,8 miljoonaa euroa.

Verovelvollisten suorittamia veroja tilitetään veronsaajille kuukauden mittaisen kertymisjakson päätyttyä. Kertymisjakso alkaa joka kalenterikuukauden 18 päivänä ja päättyy seuraavan kalenterikuukauden 17 päivänä. Tilitysten maksuajankohdasta veronsaajille säädetään valtiovarainministeriön asetuksella. Tilitysten maksupäivä on lähtökohtaisesti kuukauden 28 päivä.

Verohallinto tilittää esimerkiksi kunnille kunnallis-, kiinteistö- ja yhteisöverot jako-osuuksiin perustuvan tilittämismenettelyn avulla niin, että jokainen kunta saa oikeamääräisesti sille kuuluvat verot. Verohallinnon kunnille vuonna 2016 tilittämät verotulot olivat 22,1 miljardia euroa.

Verojen jakamisessa käytettävien jako-osuuksien muodostaminen, korkojen laskenta ja veroille eri aikoina tehtävät oikaisutilitykset ovat nykyisellään monimutkaisesti hallittava ja veronsaajan kannalta vaikeasti todennettava kokonaisuus.

1.2.2 Ansio- ja pääomatuloverot

Ansio- ja pääomatuloveroina tilitetään valtiolle valtionvero, kunnille kunnallisvero, seurakunnille kirkollisvero sekä Kansaneläkelaitokselle vakuutetun sairausvakuutusmaksu. Lisäksi Verohallinto tilittää valtiolle yleisradioveron osana ansio- ja pääomatuloveroja.

Pääosa verovuoden ansio- ja pääomatuloveroista kertyy jo ennen verotuksen päättymistä (ennakkoperintävaihe) lähinnä työnantajien suorittamina ennakonpidätyksinä. Kertymä on ennakoperintävaiheen lopulla suurempi kuin verovuoden lopullinen kertymä, koska luonnollisten henkilöiden tuloverojen veronpalautukset ovat pääsääntöisesti olleet jäännösveroja suuremmat.

Ennakkoperintävaiheen aikana ei tiedetä veronsaajaryhmien tai yksittäisten veronsaajien rahamääräistä taikka suhteellista osuutta ansio- ja pääomatuloverojen maksuunpannuista kokonaismäärästä tai verovuoden lopullisesta kertymästä. Tämän vuoksi verovuoden veronsaajaryhmien väliset verojen jako-osuudet perustuvat valtiovarainministeriön arvioon osuuksista. Valtiovarainministeriö antaa vuosittain verontilityslain nojalla asetuksen, jossa säädetään veronsaajaryhmien ennakkoperintävaiheen jako-osuuksista. Ennen jako-osuuksien vahvistamista valtiovarainministeriö kuulee kuntien keskusjärjestöä, kirkkohallitusta, ortodoksisen kirkkokunnan kirkollishallitusta ja Kansaneläkelaitosta.

Vuosittain annettavassa asetuksessa valtiovarainministeriö myös säätää laskentaperusteet, joiden mukaisesti yksittäisten kuntien ja seurakuntien ennakkoperintävaiheen veron tilitysten jako-osuudet määritetään. Määrittäminen tehdään Verohallinnossa laskemalla kullekin veronsaajalle viimeksi valmistuneen verotuksen perusteella veronsaajan hyväksi maksuunpantu veron määrä, joka kerrotaan veronsaajan asukasluvun tai jäsenmäärän muutoksella sekä kunnallis- tai kirkollisveroprosentin muutoksella. Yksittäisen veronsaajan jako-osuus on näin saadun laskennallisen veron suhde koko veronsaajaryhmän laskennallisen veron summaan.

Verovuoden joulukuussa, kun edeltävän verovuoden verotus on valmistunut, valtiovarainministeriö tarkistaa vahvistettujen verotustietojen ja kuluvan vuoden kertymätiedon perusteella veronsaajaryhmien jako-osuudet kuluvalle verovuodelle. Samalla tarkistetaan myös yksittäisten veronsaajien jakosuhteet vastaamaan viimeksi päättyneestä verotuksesta johdettuja jako-osuuksia. Veronsaajaryhmien jako-osuuksia voidaan tarvittaessa tarkistaa myös muulloin kuin joulukuussa. Yksittäisten veronsaajien osalta tarkistus voidaan verontilitysasetuksen mukaisesti tehdä nykyisin vain edellisen verovuoden verotuksen valmistuttua, minkä vuoksi tarkistaminen on käytännössä mahdollista vain kertaalleen edellisen verovuoden päättymisen jälkeen.

Tuloverotus päättyy viimeistään verovuotta seuraavan lokakuun loppuun mennessä. Verotuksen päätyttyä tiedetään täsmällisesti kuinka paljon kunkin veronsaajan hyväksi on määrätty eli maksuunpantu veroa. Tätä tietoa käytetään verotuksen päättymistä seuraavan marraskuun tilityksissä, jossa verovuoden jako-osuudet oikaistaan vastaamaan veronsaajien hyväksi määrättyjä veroja, eli tehdään verontilityslain mukainen maksuunpanon mukainen tilitys. Marraskuun tilityksessä oikaistaan kaikki kyseiseltä verovuodelta jo tilitetyt verot vastaamaan maksuunpanosuhteiden mukaisia jako-osuuksia. Marraskuussa tehtävässä tilityksessä myös vähennetään luonnollisille henkilöille veronpalautuksina palautettavat verot. Veronpalautusten vähentämisen vuoksi marraskuun ansio- ja pääomaverojen tilitykset veronsaajille ovat hyvin vähäisiä. Useiden veronsaajien, erityisesti seurakuntien, tilitykset ovat jopa negatiivisia.

1.2.3 Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot

Verotuksen valmistumista seuraavan vuoden huhtikuussa tehdään ensimmäinen oikaisutilitys. Oikaisutilityksessä veronsaajien verovuoden jako-osuudet muutetaan vastaamaan päivitettyjä maksuunpanon mukaisia suhteita, eli huomioidaan verotuksessa verotuksen valmistumisen jälkeen kunkin veronsaajan hyväksi ja vahingoksi tehdyt maksuunpanon muutokset. Oikaisujen yhteissumma on aina nolla, koska oikaisutilityksessä ainoastaan jaetaan verovuoden kertymä uusilla jakosuhteilla.

Toinen oikaisutilitys tehdään vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Toisen oikaisutilityksen jälkeen verovuodelle ei enää ole odotettavissa merkittäviä kertymiä, joten siitä alkaen jako-osuuksien perusteissa huomioidaan veronsaajien hyväksi maksuunpantujen veron vähennyksenä kertymättömät verot, jolloin verovuoden jako-osuudet perustuvat käytännössä veronsaajan hyväksi tosiasiallisesti kertyneisiin rahamääriin. Keskimäärin verovuoden tuotosta kertyy toisen oikaisutilityksen jälkeen enää noin 0,2 prosenttia.

Toisesta oikaisutilityksestä alkaen oikaisutilityksissä myös peritään korkoa veroille, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa. Vastaavasti maksetaan korkoa veroille, joita veronsaaja ei ole oikea-aikaisesti saanut. Verovuotta kohti tehdään yhteensä viisi oikaisutilitystä, joista kolme viimeisintä tehdään vuosittain maaliskuussa toista oikaisutilitystä vastaavasti. Kiinteistöveron oikaisutilityksenmenettely on ansio- ja pääomatuloveroja vastaava.

Rahamääräisesti suurimmat oikaisut ovat valtiolla ja kuntaryhmällä. Suhteessa verovuoden maksuunpantuun määrään oikaisut ovat kuitenkin vähäisiä. Alla olevissa taulukoissa 1 ja 2 on esitetty kalenterivuosina 2007—2011 valtiolle ja kuntaryhmälle tehdyt verovuotta 2005 koskevat oikaisut. Lisäksi taulukoissa esitetään oikaisuille lasketut korot sekä oikaisujen suhteellinen osuus veronsaajaryhmän hyväksi maksuunpannusta määrästä. Esimerkkivuodeksi on valittu verovuosi 2005, sillä se kuvaa tilannetta, jolloin oikaisu ja korko ovat olleet huhtikuun 2008 oikaisutilityksessä vastakkaismerkkisiä. Tämä aiheutuu siitä, että valtion jako-osuus on ollut verovuoden ennakkoperintävaiheessa pienempi kuin toteutuneiden kertymien osuus. Suurin korjaus on tehty jo ennen varsinaisia oikaisutilityksiä maksuunpanon mukaisessa tilityksessä marraskuussa 2006, jolloin valtion osuus verovuoden ansio- ja pääomatulosta nousi noin 156 miljoonaa euroa. Valtiolle kertynyt positiivinen korko on kertynyt enimmäkseen ajalta ennen verotuksen päättymistä.

Taulukko 1			
Valtion verovuoden 2005 ansio- ja pääomatuloveron tilitysten oikaisut			
Tilitysjakso	Oikaisumäärä	Oikaisukorko	Oikaisu / maksuunpantu valtionvero
Huhtikuu 2007	-8 143 104	0	-0,1 %
Huhtikuu 2008	-10 533 594	3 142 445	-0,1 %
Maaliskuu 2009	1 375 437	56 684	0,0 %
Maaliskuu 2010	848 264	30 732	0,0 %
Maaliskuu 2011	208 429	2 084	0,0 %
Maksuunpantu valtionvero			8 450 073 788

Taulukko 2			
Kuntasektorin verovuoden 2005 kunnallisveron tilitysten oikaisut			
Tilitysjakso	Oikaisumäärä	Oikaisukorko	Oikaisu / maksuunpantu kunnallisvero
Huhtikuu 2007	7 129 203	0	0,1 %
Huhtikuu 2008	8 706 757	-2 546 426	0,1 %
Maaliskuu 2009	-1 101 948	-45 413	0,0 %
Maaliskuu 2009	-671 847	-24 254	0,0 %
Maaliskuu 2011	-160 594	-1 418	0,0 %
Maksuunpantu kunnallisvero			12 503 959 844

Oikaisutilityksen korkoja lasketaan ansio- ja pääomatuloveroille sekä kiinteistöveroille toisesta oikaisutilityksestä alkaen. Korot lasketaan veronsaajakohtaisesti jokaiselle toista oikaisutilitystä edeltäneelle vähintään 38 kuukaudelle, alkaen viimeistään verovuoden helmikuusta, jolloin myös verovuoden jako-osuudet otetaan käyttöön. Usein verovuoden veroja kuitenkin tilitetään vähäisiä määriä jo ennen helmikuuta, jolloin myös koron laskenta aloitetaan jo aiemmin.

Korkoa lasketaan erotukselle, joka saadaan, kun veronsaajalle kausitilityksessä tilitettävästä määrästä vähennetään määrät, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tilityksessä olisi käytetty oikaisun ajankohdan jako-osuuksia. Esimerkiksi huhtikuussa 2017 toinen oikaisutilitys tehtiin verovuodelle 2014 laskemalla korkoa erikseen jokaiselle verovuoden 2014 tilityskuukaudelle, joka on tilitetty joulukuun 2013 ja helmikuun 2017 välisenä aikana. Korkona sovelletaan verontilityslain mukaista kalenterivuositarkistettavaa korkokantaa. Vuonna 2016 korkokanta on ollut 0,5 prosenttia ja vuonna 2017 korkokanta on 0 prosenttia vuotuista korkoa.

Ennen korkojen laskemista verovuoden jako-osuuksia on tarkennettu useaan kertaan. Riippuen tarkennusten suuruudesta sekä kunkin jako-osuuden voimassaoloajasta korot voivat olla taulukkojen 1 ja 2 mukaisesti vastakkaismerkkisiä itse oikaisun kanssa.

Myöhemmissä oikaisutilityksissä korko lasketaan erotukselle, joka saadaan, kun edellisessä oikaisutilityksessä veronsaajalle tilitetyistä veroista vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tässä oikaisutilityksessä olisi käytetty uusimman oikaisutilityksen mukaisia jako-osuuksia. Koronlaskussa käytetään 30 päivän ja vuoden jaksoja.

Taulukossa 3 esitetään esimerkkinä joillekin veronsaajille maksettuja ja veronsaajilta perittyjä korkoja oikaisutilitysten yhteydessä vuosina 2015—2017. Lisäksi on laskettu oikaisukoron suhteellinen osuus koko verovuoden maksuunpannun veron määrästä. Taulukko havainnollistaa sen, että korkojen osuus verotuotosta on hyvin pieni.

Taulukko 3						
Eräiden kuntien, seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen oikaisutilitysten korkoja vuosilta 2015–2017						
	2015		2016		2017	
	Oikaisu-tilitysten korot, euroa	Osuus tuloverosta * %	Oikaisu-tilitysten korot, euroa	Osuus tuloverosta * %	Oikaisu-tilitysten korot, euroa	Osuus tuloverosta * %
Kunta						
Helsinki	338 206	0,01	-163 636	-0,01	-78 808	-0,00
Oulu	161 507	0,02	-64 023	-0,01	-15 807	-0,00
Vaasa	28 179	0,01	15 027	0,01	-6 971	-0,00
Ilomantsi	-213	0,00	1 964	0,01	267	0,00
Utsjoki	471	0,01	-471	-0,01	-906	-0,02
Evankelis-luterilainen seurakunta						
Helsingin ev. lut.	-16 496	-0,02	-16 285	-0,02	-5 522	-0,01
Oulun ev. lut.	-2 914	-0,01	-6 987	-0,02	-3 095	-0,01
Vaasan ev. lut.	-1 634	-0,02	-1 194	-0,01	-852	-0,01
Ilomantsin ev. lut.	-9	0,00	15	0,00	5	0,00
Utsjoen ev. lut.	-32	-0,01	-97	-0,04	-38	-0,02
Kansaneläkelaitos	397 087	0,02	-23 066	0,00	11 126	0,00

* Osuus verovuodelta maksuunpannusta määrästä. Vuosina 2016 ja 2017 arvio.

1.2.4 Veronpalautukset ja jäännösverot

Verotuksessa hyväksi luetut määrät, joita ei tarvita kattamaan verovelvolliselle määrättyjä veroja, palautetaan verotusmenettelylain mukaisesti veronpalautuksena. Palautettavaa kertyy lähinnä liian suurina maksetuista ennakonpidätyksistä. Luonnollisten henkilöiden osalta pankkitileille maksetut veronpalautukset ovat olleet vuodesta 1998 alkaen nostettavissa joulukuun alkupäivinä. Verovuoden 2015 veronpalautusten maksattamista aiennettiin muutamalla päivällä ja palautukset olivat pankkitileillä 29 päivänä marraskuuta 2016.

Verontilityksissa säädetään luonnollisten henkilöiden veronpalautukset vähennettäväksi verotuksen päättymiskuukaudelta tehtävässä tilityksessä. Verotus on päättynyt lokakuun lopussa,

joten veronpalautukset on vähennetty veronsaajille tilitettävistä määristä marraskuun tilityksissä. Määrältään veronpalautukset ovat olleet viime vuosina 2,2—2,4 miljardia euroa. Kuntien osuus palautuksista on ollut noin 1,4 miljardia, valtion 670 miljoonaa, Kansaneläkelaitoksen 150 miljoonaa ja seurakuntien 70 miljoonaa euroa. Vähennettävät osuudet määräytyvät kunkin veronsaajan hyväksi maksuunpantujen ansio- ja pääomatuloverojen määrän suhteesta koko maan vastaaviin maksuunpanomääriin.

Luonnollisille henkilöille määrättyjen jäännösverojen tilittämisestä ei ole veronpalautusten kaltaista erityissäännöstä, joten ne tilitetään sen kuukauden tilityksissä, jonka kertymisjakson aikana ne ovat kertyneet. Koska eräpäivät ovat joulukuun- ja helmikuun alussa, jäännösverot on tilitetty veronsaajille pääosin joulukuun- ja helmikuussa. Jäännösveroja on määrätty vuosittain noin 1,1 miljardia euroa.

1.2.5 Kiinteistöverot

Verohallinto kantaa kiinteistöverot lopullisena verona ilman ennakoperintävaihetta ja tilittää ne kiinteistön sijaintikunnalle. Rahamääräisesti kiinteistöveron tilitykset ovat viime vuosina kasvaneet tasaisesti. Esimerkiksi vuoden 2009 kiinteistöveroa tilitettiin hieman alle miljardi euroa, josta määrä on kasvanut lähes 1,8 miljardiin euroon vuonna 2017.

Kiinteistöverotus päättyy Verohallinnon määräämänä aikana, kuitenkin viimeistään kalenterivuoden lopussa. Ennen kiinteistöverotuksen päättymistä tilityksissä käytetään kiinteistöveron jako-osuuksina edellisen vuoden osuuksia. Kuluvan vuosituhannen aikana kiinteistöverotus on päätynyt syyskuussa, jolloin on ollut mahdollista suorittaa maksuunpanon mukainen tilitys käyttäen kuluvan vuoden maksuunpanojen perusteella laskettuja jako-osuuksia jo kiinteistöveron ensimmäisen erän eräpäivän suorituksille.

Kuukausittain tarkasteltuna kiinteistöveroa tilitetään eräpäivien mukaisesti eniten syys-, loka- ja marraskuussa. Edellisvuoden tietoihin perustuvien jako-osuuksien käyttö rajoittuu noin kahdeksan prosenttiin verovuoden koko kertymästä. Ennen verotuksen valmistumista tilitetyt kiinteistöverot oikaistaan syyskuussa vastaamaan verovuoden maksuunpanon mukaisia jako-osuuksia.

Kiinteistöverojen oikaisutilitysmenettely on vastaavanlainen ansio- ja pääomatuloverojen kanssa. Ensimmäinen kiinteistöveron oikaisutilitys tehdään verotuksen päättymisvuotta seuraavan vuoden huhtikuussa, jolloin jako-osuuksien laskennassa huomioidaan verotuksessa verotuksen päättymisen jälkeen tapahtuneet maksuunpanojen muutokset.

Toinen oikaisutilitys tehdään vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Toisesta oikaisutilityksestä lähtien jako-osuuksien laskentaperusteissa huomioidaan myös kertymättömät verot, jolloin verovuoden päivitetty jako-osuudet perustuvat tosiasiallisesti kertyneisiin suorituksiin. Toisen oikaisutilityksen jälkeen veroa kertyy keskimäärin enää alle prosentti, joten kertymällä ei enää juurikaan ole vaikutusta kuntien välisiin jakosuhteisiin. Kertymä on lisäksi säännönmukaisesti negatiivista, eli veroja palautetaan verotuksen muutosten seurauksena enemmän kuin niitä maksetaan samalta verovuodelta.

Toisesta oikaisutilityksestä alkaen oikaisutilityksissä peritään myös korkoa kiinteistöverosta, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa, ja hyvitetään korkoa veroille, joita veronsaaja ei oikea-aikaisesti saanut. Verovuodelle tehdään yhteensä viisi oikaisutilitystä, joista kolme viimeisintä tehdään vuosittain maaliskuussa.

1.2.6 Yhteisöverot

Yhteisöveron tilityksissä veronsaajille tilitetään kertyneet yhteisöjen maksamat tuloverot ja niiden ennakot. Veronsaajia ovat valtio ja kunnat. Vuosina 2000—2015 yhteisöveron tilitettävä määrä on vaihdellut 3,7 miljardista eurosta 7,3 miljardiin euroon, keskimäärin noin 4,7 miljardia euroa vuodessa.

Yhteisöjen verotus päättyy kymmenen kuukautta tilikauden viimeisen kalenterikuukauden päättymisen jälkeen. Jos kalenterivuoden aikana on päättynyt useita tilikausia, kymmenen kuukauden aika lasketaan viimeisimmän tilikauden päättymiskuukauden lopusta. Yhteisön verotus voi siten päättyä minä kuukautena tahansa. Yhteisöverojen veronpalautukset sekä jäännösverot ovat mukana sen kuukauden tilityksissä, jonka kertymisjakson aikana ne palautetaan tai kertyvät. Veronpalautukset ovat noin 400 miljoonaa euroa ja jäännösverot noin 350 miljoonaa euroa vuodessa. Suurella osalla yhteisöjä tilikausi on kalenterivuosi, joten palautuksista vajaa puolet ja jäännösveroista noin kaksi kolmasosaa tilitetään joulukuussa.

1.2.7 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset

Verontilityslaisissa säädetään tilanteesta, jossa veronsaajalle tehdyt tilitykset eivät riitä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suorituksiksi. Erotus siirretään vähennettäväksi seuraavan kautitilityksen yhteydessä. Koska erotukselle lasketaan korkoa, veronsaaja voi tämän välttääkseen maksaa erotuksen Verohallinnolle seuraavaa tilitystä odottamatta. Tilanteet, joissa veronsaajalle tilitettävä määrä on negatiivinen, liittyvät käytännössä marraskuussa tehtävään edellisen verovuoden maksuunpanon mukaiseen tilitykseen, jolloin veronsaajilta vähennetään myös luonnollisten henkilöiden veronpalautukset. Tilitykset ovat negatiivisia erityisesti seurakunnille, sillä kunnille veronpalautusten vähentämistä tasoittavat yhteisöverojen sekä kiinteistöverojen tilitykset.

Verontilityslain mukaan tilitysvirheeksi katsotaan viranomaisen maksujen käsittelyn tai tilitysmenettelyn yhteydessä tekemä virhe, jonka seurauksena veronsaajalle tilitettävä määrä ei ole oikea. Tilitysvirheelle on ominaista, että se on tilittämisen keinoin oikaistavissa, mutta esimerkiksi maksun välittäneen pankin tai maksajan antamien vajavaisten tietojen vuoksi kohdentamatta jäänyt vero ei ole tilitysvirhe.

Verontilityslain mukaan Verohallinto voi antaa määräyksiä siitä, milloin virhe on olennainen ja milloin virhettä ei pidetä merkittävänä. Verohallinnon määräyksen mukaan virhe on veronsaajan kannalta olennainen, jos se on suuruudeltaan enemmän kuin kaksi prosenttia virhettä edeltävältä kahdeltatoista tilitysjaksolta veronsaajalle kertyneistä veroista. Oikaisun vaikutusta toisen veronsaajan osuuteen ei pidetä merkittävänä, jos oikaisun määrä on vähemmän kuin yksi prosentti virhettä edeltävältä kahdeltatoista tilitysjaksolta veronsaajalle kertyneistä veroista.

Jos veronsaajalta peritään takaisin jo tilitettyjä veroja, Verohallinto voi määräämillään ehdoilla veronsaajan hakemuksesta myöntää lykkäystä takaisin perimiseen.

1.2.8 Koronlaskenta

Oikaisutilityskorkojen lisäksi veronsaajalta peritään tai tälle maksetaan korkoa verontilityslain nojalla silloin, kun tilityksessä tapahtunut virhe oikaistaan, negatiivinen tilitys siirretään vähennettäväksi seuraavassa tilityksessä, tilitykset maksetaan ennen säädettyä maksupäivää tai veronsaajalta perittävälle määrälle on myönnetty lykkäystä. Korkoa maksetaan veronsaajalle myös silloin, kun veronsaaja maksaa ennakkoon määrän, joka muutoin siirrettäisiin vähennettäväksi seuraavassa tilityksessä.

Veronsaajilta perittävien tai veronsaajille maksettavien korkojen korkokanta on verontilityslain mukaan sidottu Suomen Pankin julkaisemaan edellisen kalenterivuoden lopussa voimassa olleeseen viitekorkoon. Perittävien määrien lykkäyksille ja olennaisen tilitysvirheen johdosta takaisin perittävälle määrälle laskettavan koron suuruus on viitekorko lisättyinä neljällä prosenttiyksiköllä. Vuonna 2016 korko oli 4,5 prosenttia ja vuonna 2017 se on 4,0 prosenttia vuotuista korkoa. Muussa tilityksen koronlaskennassa korko oli vuonna 2016 suuruudeltaan 0,5 prosenttia. Vuonna 2017 korko on viitekorkoa mukailleen 0 prosenttia.

Virhetilanteissa korkoa lasketaan virheellisen tilityksen maksupäivästä virheen oikaisukuukauden kausitilityksen maksupäivään. Veronsaaja voi halutessaan välttää koron maksamalla perittävän määrän oikaisukuukauden maksupäivää odottamatta.

Veronsaajilta perittäviä määriä syntyy käytännössä negatiivisten tilitysten yhteydessä marraskuussa. Perittävälle määrälle lasketaan korkoa tilityksen maksupäivästä seuraavan kuukauden tilityksen maksupäivään. Jos seuraavan kuukauden tilitys ei kata negatiivista määrää, lasketaan erotukselle korkoa siihen asti, kunnes koko siirtyvä määrä on katettu. Veronsaajilla on mahdollisuus välttää koron periminen maksamalla perittävä määrä viimeistään tilitysten maksupäivänä, joka on tavallisesti kuukauden 28 päivä.

Kaikkiaan marraskuussa perittävien negatiivisten tilitysten määrä on vaihdellut vuosien 2009—2016 aikana alle 3 miljoonan ja 50 miljoonan euron välillä. Keskimäärin negatiivisten tilitysten määrä on ollut hieman alle 20 miljoonaa euroa. Veronsaajien takaisin maksamien suoritusten määrä on lähes sama kuin negatiivisten tilitysten määrä.

Veronsaajalle ennen säädettyä kuukausitilityspäivää suoritetuista tilityksistä peritään korkoa toteutuneen maksupäivän ja säädetyn maksupäivän väliseltä ajalta. Vastaavasti veronsaajan maksaessa tilityksiin liittyviä maksuja ennen niiden viimeistä maksupäivää, maksetaan etukäteen maksetulle maksulle korkoa. Käytännössä kyse on tällöin maksuista, jotka liittyvät negatiiviseen tilitykseen ja jotka veronsaaja on maksanut ennen tilityksen maksupäivää.

Veronsaajille myönnettyille lykkäyksille peritään korkoa. Korkoa lasketaan sen kausitilityksen maksupäivästä, josta alkaen lykkäystä on myönnetty, lykkäyksen päättymispäivään saakka.

1.2.9 Verovuosisikohtainen tilittäminen

Verovuodelle tehdään verontilityslain mukaisesti viisi oikaisutilitystä, joista viimeinen maaliskuussa kuusi vuotta verovuoden jälkeen ansio- ja pääomatuloveroille ja kiinteistöveroille maaliskuussa viisi vuotta verovuoden jälkeen. Koska viimeisen viidennen oikaisutilityksen pohjatietona käytetään oikaisua edeltävän vuoden joulukuun maksuunpano- ja kertymätietoja, oikaisuja tehdään ansio- ja pääomatuloveroille verovuotta seuraavien viiden kalenterivuoden ja kiinteistöveroille verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan. Oikaisutilitysten tekeminen määrittää samalla sen ajan, jolloin verovuodelle tehdään verovuosisikohtaisia tilityksiä. Ansio- ja pääomatuloverojen ja kiinteistöverojen eri oikaisuaika johtuu kiinteistöverotuksen valmistumisesta jo verovuoden aikana.

Verovuoden 2016 ja sitä aiempien verovuosien ansio- ja pääomatuloverojen tilityksiä oikaisutaan yhtä vuotta lyhyemmän ajan kuin verovelvollisella on verotusmenettelylain mukaan oikeus hakea verotukseensa muutosta. Verovuodesta 2017 lähtien oikaisuja tehtäisiin nykyisen menettelyn mukaisesti kaksi vuotta pidempään kuin verovelvollisen verotukseen voi tulla muutosta. Vuoteen 2006 saakka oikaisutilityksiä tehtiin kaksi vuotta nykyistä pidempään, eli yhteensä seitsemän oikaisutilitystä. Viimeisten oikaisujen rahamäärien vähäisyyden vuoksi oikaisutilitykset vähennettiin viiteen.

Yhteisöveroille ei tehdä oikaisutilityksiä eikä niitä muutoinkaan oikaista verotuksessa tapahtuvien muutosten vuoksi, mutta niiden verovuosisikohtainen tilittämisaika vastaa kuitenkin pituudeltaan ansio- ja pääomatuloveroja, eli verovuosisikohtaisia tilityksiä tehdään verovuotta seuraavien viiden kalenterivuoden ajan.

Kertyneiden verojen tilittämistä veronsaajille ei lopeteta verovuosisikohtaisen tilittämisen päätyttyä, vaan tämän jälkeen veronsaajien välisinä jako-osuuksina käytetään sitä seuraavan verovuoden jako-osuuksia.

1.2.10 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

Kansainvälisen kehityksen selvittämiseksi ja vertailun tekemiseksi on käytetty Intra-European Organisation of Tax Administration:in kautta saatuja tietoja eri maiden tilitysmenettelyistä kaikkiaan 15 maasta. Euroopan unionin tasolla lainsäädäntöä tilitysmenettelyistä ei ole. Tilittämismenettelyt vaihtelevat maiden välillä. Useissa maissa ole tarpeen pitää yllä vastaavaa tilittämistoimintoa kuin Suomessa, koska verot kantaa suoraan veronsaaja. Toinen yleinen käytäntö on jakaa verotuloja kunnille kiintein prosentiosuuksin ja jakaa kuntien verotulot Suomen valtionosuusjärjestelmää muistuttavien jakosysteemien avulla.

Esimerkiksi Ruotsissa verovarojen tilittäminen käsitetään laajasti ja se sisältää piirteitä, jotka Suomessa huomioidaan valtionosuusjärjestelmässä. Esimerkiksi tulopohjan tasauksessa huomioidaan kunnan tai maakunnan asukaskohtainen verotulojen määrä suhteessa koko maan vastaavaan määrään. Tasausjärjestelmässä kunta tai maakunta joko saa tulontasausavustusta tai joutuu maksamaan tulontasausmaksua. Ruotsissa käytettävä menettely on suoraviivaisempi oikaisujen suhteen, eli kunnille maksettava määrä lasketaan etukäteen lopullisena määränä ja ainoastaan maksamattomat verot vähennetään ennen kuukausittaisia maksuja.

1.3 Verotuskustannukset ja niiden jakautuminen

Verotuskustannuksista säädetään Verohallinnosta annetussa laissa (503/2010). Verotuskustannusten suorittamisesta huolehtii valtio. Verotuskustannuksia ovat valtion varsinaisen talousarvion mukaiset ja edellisen vuoden tilinpäätöksen perusteella tarkistettut Verohallinnon toimintamenot. Kustannusten määrää laskettaessa otetaan huomioon myös edellä mainittuihin Verohallinnon menoihin liittyvät arvonlisäveromenot.

Vuonna 2017 valtio perii vuotuisista verotuskustannuksista kunnilta yhteensä 29,9 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilta yhteensä 3,3 prosenttia ja Kansaneläkelaitokselta 5,7 prosenttia. Valtion kustannusosuus on siten 61,1 prosenttia. Verotuskustannukset kalenterivuodelta 2017 ovat yhteensä 432 811 816 euroa, josta valtio kattaa 264 448 020 euroa, kunnat 129 410 733 euroa, evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnat 14 282 790 euroa ja Kansaneläkelaitos 24 670 274 euroa.

Vuodelle 2018 vahvistetut osuudet verotuskustannuksista ovat seuraavat: kuntien osuus on 28,9 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien osuus yhteensä 3,2 prosenttia ja Kansaneläkelaitoksen 5,6 prosenttia.

Veronsaajan kustannusosuuksia tarkistetaan yleensä aina sellaisten lakimuutosten yhteydessä, jotka vaikuttavat veronsaajalle kerättävien verojen lukumäärään tai merkittäväällä tavalla verotuottoihin.

1.4 Verohallinnon tiedonsaantioikeus eläkkeistä ja etuuksista

Verohallinnon ja Kansaneläkelaitoksen välinen ennakkoperinnän tietojenvaihto perustuu keran vuodessa tapahtuvaan suorasiirtomenettelyyn. Suorasiirtomenettelystä on säädetty verotusmenettelylaissa, jonka mukaan ennakonpidätyksenalaisen suorituksen maksajan on toimitettava Verohallinnolle tarpeelliset tiedot suorituksen saajasta ja suorituksen laadusta pyytäänsään ennakonpidätyksen toimittamisessa tarvittavat tiedot Verohallinnolta. Eläkkeenmaksajat välittävät loppuvuodesta Verohallinnolle tiedot seuraavan vuoden eläkkeen arvioidusta määrästä verovelvolliskohtaisesti. Suorasiirtomenettelyyn kuuluu myös tiedot siitä, onko eläketuloa saava rajoitetusti verovelvollinen henkilö Suomessa vakuutettu ja vastaako Suomi henkilön sairaanhoitokustannuksista.

Verohallinto laskee eläkkeille ennakonpidätysprosentit saamiensa tietojen perusteella ja välittää ennakonpidätystiedot eläkelaitoksille. Verotusvuoden aikana verokortin laskennassa tarvittavat eläkkeistä ja etuuksista koskevat tiedot saadaan verovelvolliselta.

2 Nykytilan arviointi

2.1 Verontilitysmenettely

2.1.1 Ansio- ja pääomatuloverot

Ansio- ja pääomatuloverojen oikaisutilitysten koronlaskenta on nykymuodossaan monimutkaista ja vaikeasti todennettavaa. Lyhyellä aikavälillä korot aiheuttavat tilitettäviin määriin satunnaisuutta niiden ennakoimattomuuden vuoksi. Esimerkiksi huhtikuussa 2011 valtiolta perittiin verovuoteen 2008 liittyviä korkoja 24 miljoonaa euroa, joka on enemmän kuin saman ajankohdan 16 miljoonan euron negatiivinen oikaisu. Toisaalta huhtikuussa 2009 valtio sai oikaisun yhteydessä verovuodelta 2006 korkoja 7,3 miljoonaa euroa, mutta verovuoden varsinaisen oikaisu oli 12,7 miljoonaa euroa negatiivinen. Kuntaryhmän oikaisut ovat käytännössä vastakkaisia valtioon nähden, joten valtion saadessa verovuodelta positiivista oikaisua on kuntaryhmän oikaisu tavallisesti negatiivinen. Myös muiden veronsaajaryhmien oikaisut ovat useimmiten vastakkaisia valtioon nähden. Vastakkaismerkkiset oikaisut ja korot ovat mahdollisia, sillä oikaisutilityksen euromäärä saattaa muuttua juuri ennen oikaisua, toisaalta korkoa on voitu laskea vastakkaismerkkiselle määrälle jo pitkään ennen oikaisutilitystä.

Yllä mainittujen verovuosien 2008 ja 2009 oikaisutilityksiä on käytetty esimerkkinä, koska niistä ilmenee poikkeuksellisen selvästi, kuinka oikaisu ja niiden korot voivat olla vastakkaismerkkisiä. Esimerkkivuosien korot olivat myös selvästi keskimääräistä suurempia. Tyyppillisesti valtion saamat tai maksamat korot huhtikuun toisesta oikaisutilityksestä ovat määrältään puolesta miljoonasta neljään miljoonaan euroon.

Koska ennakkoperintävaiheessa sovellettavat veronsaajien jako-osuudet perustuvat arvioihin, niitä oikaistaan jokaisen verovuoden osalta viimeistään verovuoden verotuksen valmistuttua. Tämän seurauksena oikaisuille lasketaan aina korkoja. Sekä veronsaajaryhmän että erityisesti yksittäisen kunnan ja seurakunnan oikaisun määrä ja oikaisun positiivisuus tai negatiivisuus ei ole helposti ennustettavissa, koska oikaisuihin vaikuttaa ratkaisevasti muun muassa vaikeasti ennakoitava pääomatuloverojen määrä.

Korkokanta on sama negatiiviselle ja positiiviselle oikaisulle, joten toisen veronsaajan hyväksi laskettu korko on aina toisen veronsaajan tilityksiä vähentävää. Pidemmällä aikavälillä tämä johtaa käytännössä siihen, ettei veronsaajien kesken tehtävästä korkojen perimisestä ja maksamisesta koidu veronsaajalle hyötyä eikä haittaa.

2.1.2 Veronpalautukset ja jäännösverot

Veronsaajilta marraskuussa vähennettävien luonnollisten henkilöiden veronpalautusten euro-määrät ovat suuria, yhteensä yli 2 miljardia euroa. Määrä on noin 90 prosenttia kuukaudessa keskimäärin tilitettävästä ansio- ja pääomatuloverosta. Koska lisäksi kunnilta, seurakunnilta ja Kansaneläkelaitokselta vähennetään kuukausittain näiden ilmoittamat työnantajasuoritukset, marraskuun tilitys on osalla veronsaajista negatiivinen. Kunnilla tilannetta tasapainottavat yhteisö- ja kiinteistöverojen tilitykset ja seurakunnilla vuoteen 2016 saakka yhteisöveron tilitykset.

Koska verotus on valmistunut luonnollisilla henkilöillä samanaikaisesti verovuotta seuraavan vuoden lokakuussa, on ollut perusteltua myös vähentää veronpalautukset samanaikaisesti veronsaajien tilityksistä. Palautusten vähentämisaikankohta on ollut marraskuun tilitysten yhteydessä. Jos vähentäminen tehtäisiin verontilityslain pääsäännön mukaan, se ajoittuisi joulukuun tilitykseen. Tällöin veronpalautukset olisivat kokonaisuudessaan valtion rahoittamia noin kuukauden ajan. Nykymenettely on kuitenkin oikeudenmukainen, koska muiden veronsaajien kuin valtion marraskuun tilityksessä tehty vähennys tapahtuu vain muutamaa päivää aiemmin kuin palautukset maksetaan saajilleen. Verovuoden 2015 veronpalautusten osalta veronsaajien tilityksistä vähentäminen ja maksatukset verovelvollisille tehtiin peräkkäisinä päivinä. Veronsaajien kannalta ongelmana on kuitenkin yhtenä kertausummana vähennettävien veronpalautusten suuri määrä.

2.1.3 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset

Veronsaajilta peritään takaisin liikaa tilitettyjä veroja lähinnä marraskuussa. Marraskuun tilityksestä tuotetaan veronsaajille ennakkotietoja, mutta tilitysaikataulusta johtuen täsmälliset takaisin perittävät määrät voidaan ilmoittaa vain muutamaa päivää ennen tilitysten maksupäivää. Koska maksupäivä on samalla perittävien määrien eräpäivä, veronsaajilla on vain muutama päivä aikaa maksaa perittävät määrät.

Virhetilanteet korjataan virheen suuruudesta ja sen vaikutuksista riippuen verontilityslain mukaisesti joko seuraavan kausitilityksen yhteydessä tai heti virheen tapahduttua. Virhetilanteita koskeva sääntely on osoittautunut toimivaksi, eikä nopeutetulle virheen korjaamiselle ole ollut tarvetta.

Veronsaajat ovat vuoden 2006 jälkeen käyttäneet mahdollisuutta hakea verontilityslain nojalla lykkäystä ainoastaan kuudesti. Syynä on lähinnä se, ettei lykkäyksen hakeminen ole veronsaajalle maksutonta. Verohallinnon siirtäessä oma-aloitteisesti perittävät määrät vähennettäväksi seuraavan tilityksen yhteydessä on korkokanta vähintäänkin 3,5 prosenttiyksikköä alempi kuin jos veronsaaja hakee perittävälle määrälle lykkäystä. Nykymuotoisena lykkäysmahdollisuutta ei voi pitää veronsaajien näkökulmasta erityisen toimivana.

2.1.4 Kiinteistöverot

Kiinteistöverotuksessa ei ole ansio- ja pääomatuloverotuksen tapaan ennakkoperintävaihetta, joten kiinteistöverojen maksut perustuvat lähes aina maksuunpanoihin. Ennakkoperintävaiheen puuttumisen vuoksi kiinteistöveron tilittämisessä käytettäviä jako-osuuksia ei myöskään tarvitse arvioida esimerkiksi viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella, joten noin 98 prosenttia vuoden kiinteistöverojen maksuista voidaan jakaa kunnille jo ensimmäisenä vuonna maksuunpanotietoihin perustuvilla jako-osuuksilla.

Koska kiinteistöverot pystytään tilittämään lähes kokonaan maksuunpanotietoihin perustuvina, eivät niiden oikaisut ole yksittäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta kuntien kannalta merkittäviä.

2.1.5 Koronlaskenta

Tilityksissä ei ole ilmennyt sellaisia verontilityslain tarkoittamia virhetilanteita, joissa virheeliselle tilitykselle olisi jouduttu määräämään korkoa. Mahdolliset virhetilanteet olisivat tapauksia, joissa veronsaaja itse ei ole voinut vaikuttaa tilitettävään määrään tai tilityksen virheelisyyteen. Matalan korkokannan sekä virhetilanteiden harvinaisuuden vuoksi veronsaajien mahdolliset korkohyödyt ja -haitat ovat hyvin vähäisiä.

Verontilityslain nojalla seuraavaan kuukausitilitykseen siirrettävien määrien osalta veronsaajien maksuaika korkojen välttämiseksi on suhteellisen lyhyt, sillä tieto perittävästä määrästä on tilitysaikataulun vuoksi mahdollista ilmoittaa vain muutamaa päivää aiemmin. Vuodesta riippuen mahdollisuutta on käyttänyt hyväksi noin 100—200 veronsaajaa. Perittävä määrä on vaihdellut 70 000—300 000 euron välillä. Vuosina 2014—2016 sovelletulla 0,5 prosentin vuotuisella korkokannalla koron yhteismäärä olisi marraskuun keskimääräisellä noin 20 miljoonan euron negatiivisen tilityksen kokonaismäärällä sekä kuukauden korkoajalla keskimäärin noin 8 300 euroa. Vuonna 2017 korkokanta on nolla. Koron määrää voi pitää huomattavasti korkeammallakin korkokannalla vähäisenä.

Tarvetta poiketa valtiovarainministeriön antaman päätöksen mukaisesta tilitysten maksupäivästä ei ole toistaiseksi ilmennyt. Etukäteen maksamista voitaisiin harkita esimerkiksi tilanteessa, jossa maksamisen tiedettäisiin olevan säädettyinä maksupäivänä mahdotonta esimerkiksi rahalaitoksiin kohdistuvien työtaistelutoimenpiteiden vuoksi.

Esimerkiksi vuosina 2014—2016 käytössä olleella 0,5 prosentin korkokannalla viikkoa aiennettu tilitysten maksatus tarkoittaisi kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle noin 200 000 euron laskennallista korkoetua. Vastaava määrä laskennallista korkorasitusta tulisi valtion kannettavaksi. Vaikutusta tarkasteltaessa on huomioitava, että kyse olisi erittäin poikkeuksellisesta tilanteesta, sekä se, että tilitettävät varat ovat kuukausittain valtion käytössä aina siihen asti, kunnes ne tilitetään muille veronsaajille. Pääosa tilitettävistä veroista kertyy Verohallinnon pankkitileille ja edelleen valtiokonttorin sijoitettavaksi kuukauden 12 päivänä, jolloin on työnantajasuoritusten maksupäivä. On huomattava myös, että vuonna 2017 korkokanta on nolla prosenttia.

Veronsaajille maksetaan verontilityslain mukaan korkoa, jos veronsaaja maksaa perittävän määrän ennen tilityksen maksatuspäivää. Tieto maksettavasta määrästä voidaan tilitysaikataulusta johtuen antaa vasta muutamaa päivää ennen maksupäivää, joten korkoaika jää lyhyeksi. Esimerkiksi vuosina 2013 ja 2014 veronsaajien etukäteen maksamia määriä oli 35 ja 51 kappaletta. Korkopäivien määrät vaihtelivat kumpanakin vuonna yhdestä kolmeen. Rahamääräisesti korkoa etukäteen maksetuille määrille maksettiin kumpanakin vuonna ainoastaan noin 40 euroa.

Veronsaajan kannalta lykkäyksen hakeminen ei ole edullista, sillä lykkäyksiltä perittävä korkokanta on neljä prosenttiyksikköä korkeampi kuin silloin, jos perittävä määrä vähennetään seuraavan kausitilityksen yhteydessä.

2.1.6 Verovuosisikohtainen tilittäminen

Ansio- ja pääomatuloveroille sekä kiinteistöveroille tehdään viitenä vuonna oikaisutilitys. Ansio- ja pääomatuloveroilla viimeinen oikaisutilitys on koko verovuoden tilityksiin nähden promillen kymmenesosa, kiinteistöveroilla noin promillen luokkaa. Oikaisujen vähäinen osuus tilitettävästä määrästä johtuu vanhimpien verovuosisikohtaisesti tilitettävien verovuosien verotuksen suhteellisesti vähäisistä muutoksista ja sen myötä pienestä verokertymästä.

Oikaisutilitysten päätyttyä verovuodelta kertyvät verot tilitetään veronsaajille sitä seuraavan verovuoden jako-osuuksilla. Koska peräkkäisten verovuosien jako-osuuksien väliset erot ovat useimmiten pieniä, verovuosisikohtaisten jako-osuuksien käytöllä on ansio- ja pääomatuloverojen sekä kiinteistöverojen osalta toisen oikaisutilityksen jälkeen vähäinen merkitys.

Verotusmenettelylain mukainen verovelvollisen oikaisuvaatimuksen ja verotuksen oikaisun määräaika on lyhentynyt verovuodesta 2017 alkaen kolmella vuodella. Myös tämä vähentää tarvetta tehdä nykyistä määrää oikaisutilityksiä.

2.2 Verotuskustannusten jako

Kun paikallistason ja valtakunnan verotus keskitettiin valtion viranomaistoiminnaksi, veronsaajilta alettiin periä korvausta verotuksen toimittamisesta. Yksityiskohtaista perustelua verotuskustannusten jakautumisesta veronsaajien kesken ei kuitenkaan tuolloin esitetty lakiehdotuksessa. Vaikka tarkkaa perustetta verotuskustannusten jaolle ei esitetty, jakautuvat nykyiset kustannusosuudet veronsaajien kesken siten, että kunkin osuus suunnilleen vastaa tietyssä suhteessa kerättävien verojen kokonaiskertymää ja verolajien lukumäärää.

Veronsaajan verotuskustannuksen perusteena sovelletaan verokertymän osuutta Verohallinnon keräämistä veroista ja niiden verolajien lukumäärää, joista veronsaaja saa verotuloa. Kustannusten muodostumista näillä periaatteella voidaan perustella asiakaspalvelun määrällä, joka tyypillisesti kasvaa kertymän kasvaessa, ja lisäksi tietojärjestelmäkustannuksilla, jotka puolestaan kasvavat erityisesti eri määrätymisperusteita soveltavien verolajien lukumäärän mukaan.

Verotuskustannusten jako-osuuksia on muutettu yleensä aina kun veronsaajien asemassa on tapahtunut verojen kokonaiskertymään tai verolajien lukumäärään liittyviä muutoksia. Viimeisin, tänä vuonna voimaan astunut muutos verotuskustannuksista koskee vuotta 2018. Kustannusosuuksia muutettiin, koska tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverotustoimivalta siirtyy Tullilta Verohallinnolle siltä osin, kuin kyse on arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen tuojien tuonneista. Koska arvonlisävero on valtiolle kokonaan tilitettävä vero, valtion prosentuaalinen osuus verotuskustannuksista kasvaa ja muiden veronsaajien osuudet vastaavasti alenevat verrattuna vuoteen 2017.

Tätä ennen myös vuoden 2017 osalta kustannusosuuksia muutettiin, kun Tullin tehtäviksi säädetyt valmisteverotus ja autoverotus siirrettiin Verohallinnon tehtäviksi. Valmisteverojen veronsaajana on valtio, joten valtion kustannusosuus nousi ja muiden veronsaajien aleni.

Kustannusosuuksia muutettiin myös vuoden 2015 alusta, jolloin evankelis-luterilaisten ja ortodoksisten seurakuntien osuus yhteisöveron tuotosta korvattiin suoralla valtion avustuksella. Tällöin seurakuntien kustannusosuutta alennettiin ja valtion vastaavasti korotettiin, koska seurakuntien osuus yhteisöverosta siirrettiin valtiolle.

2.3 Verohallinnon tiedonsaantioikeus eläkkeistä ja etuuksista

Verohallinto tarvitsee kuluvan vuoden tulotiedot verokortin laskentaa varten. Nykytilassa Verohallinto ei saa reaaliaikaisesti eläkkeiden ja etuuksien maksatus- ja päätöstietoja vaan tietojen antaminen on verovelvollisen vastuulla verokortin hakemisen yhteydessä.

Verohallinto on tehnyt alustavan sopimuksen Kansaneläkelaitoksen etuustietopalvelun (Kelmu) käyttöönotosta vuoden 2018 aikana. Kansaneläkelaitos tarjoaa eläke- ja etuustietojen kyselypalvelu Kelmulla yleiskäyttöisen palvelun niille viranomais- ja muille käyttäjäryhmille, joilla on oikeus saada etuustietoja teknisellä käyttöyhteydellä laissa säädetyn tiedonsaantioikeuden nojalla. Käyttöyhteyden kautta palvelun käyttäjä voi käydä katsomassa muun muassa henkilön eläke- ja etuushakemuksen käsittelytietoja reaaliaikaisesti. Palvelun käyttöönoton myötä Verohallinnolla olisi mahdollisuus saada Kansaneläkelaitoksen myöntämien etuuksien ja eläkkeiden vireilläolo-, päätös- ja maksatustietoja reaaliaikaisesti. Järjestelmästä olisi nähtävissä myös Eläketurvakeskuksen työeläkkeiden päätöstiedot. Lisäksi järjestelmästä saataisiin tiedot siitä, onko eläketuloa saava rajoitetusti verovelvollinen henkilö Suomessa vakuutettu ja vastaako Suomi henkilön sairaanhoitokustannuksista.

Kansaneläkelaitoksen etuustietojärjestelmän käyttöönotto olisi tarpeellinen ennakkoperintävaiheessa ennakonpidätyksen oikeellisuuden varmistamiseksi. Verohallinnon tiedonsaantioikeutta koskeva sääntely ei kuitenkaan tällä hetkellä mahdollista järjestelmän käyttöönottoa. Verohallinnolla ei ole laissa säädettyä oikeutta saada Kansaneläkelaitokselta reaaliaikaisesti eläke- tai etuustietoja tai tietoja Eläketurvakeskuksen eläkepäätöksistä. Verokorttia varten verovelvollisella itsellään täytyy olla tieto eläke- tai etuuslajista, arvio tulevan tulon euromäärästä sekä kertymätiedot kuluvalta vuodelta. Jos verovelvollisella ei ole eläkkeen tai etuuden tuloarvioita verokorttia haettaessa, hän joutuu asioimaan Verohallinnossa myöhemmin uudestaan, mikä lisää hallinnollista taakkaa.

3 Esityksen tavoitteet, toteuttamisvaihtoehdot ja keskeiset ehdotukset

3.1 Verontilitysmenettelyn uudistaminen

Uudistusten keskeisenä tavoitteena on verokertymien tilittäminen reaaliaikaisemmin, tasaisemmin ja ennustettavammin. Keskeinen tavoite on myös tilittämistoimintojen yksinkertaistaminen ja läpinäkyvyyden lisääminen. Samalla uudistuksen tavoitteena on turvata yhteiskunnan rahoitushuollon kannalta keskeisen prosessin korkea automaatioaste ja toimintavarmuus sekä se, että prosessia ja tietojärjestelmiä voitaisiin muuttaa tarpeiden mukaan nykyistä joustavammin. Uudistuksella edistettäisiin Verohallinnon strategian mukaista oikea-aikaista ja kustannustehokasta toimintaa.

Osana uudistusta on verontilityslain 3 §:n muuttamisesta annetun lain (440/2013) mukaisesti jo toteutettu kertymisjaksojen yhdistäminen, jossa eri verolajien kertymisjaksot yhtenäistettiin vastaamaan verotilimenettelyssä olevien verojen kertymisjaksoa. Kuukauden 28 päivänä tilitetään edellisen kalenterikuukauden 18 ja tilityskuukauden 17 päivän välisenä aikana kertyneet verot. Aiemmin esimerkiksi maksuunpantujen verojen kertymisjakso oli kalenterikuukausi, jolloin esimerkiksi kuukauden alussa kertyneet maksuunpannut verot tilitettiin vasta seuraavan kuukauden lopussa. Uudistus tuli voimaan 31 päivänä elokuuta 2013. Toisena erillisenä uudistuksena on tarkoitus uudistaa yhteisöveron metsäerän laskennan yksinkertaistaminen.

3.1.1 Ansio- ja pääomatuloverot

Oikaisutilitykset ja oikaisutilitysten korot

Verovuodelle tehtäviä ansio- ja pääomatulojen oikaisutilityksiä ehdotetaan tehtäväksi nykyisten vuosittaisten oikaisujen sijaan kuukausittain. Reaaliaikaisempi tilittäminen toteutettaisiin huomioimalla verotuksessa tapahtuneet maksuunpanon muutokset kuukausittain kausitilityksissä, jotka tehdään sen jälkeen, kun verotus on viimeistään päättynyt. Kertymättömiä veroja alettaisiin huomioida samassa aikarytmissä kuin nykyisinkin eli toisen vuosioikaisutilityksen ajankohdasta lähtien, mutta kuukausittain. Uudessa menettelyssä kuukausittain tehtävä oikaisu olisi keskimäärin kahdestoistaosa nykyisen menettelyn vuosittaisesta oikaisutilityksestä, joten uudistus tasaisi eri kuukausina tilitettäviä määriä. Koska menettelyyn siirtyminen muuttaisi ainoastaan oikaisutilitysten suorittamisrytmiä, se ei aiheuttaisi juurikaan tietojärjestelmämuutoksia.

Oikaisutilityksille laskettavista koroista esitetään luovuttavaksi. Monimutkaisen koronlaskennan siirtäminen sellaisenaan uuteen tietojärjestelmään jatkaisi vaikeasti ymmärrettävää ja todennettavaa tilityksen menettelyä, jossa oikaisu ja korko voivat olla vastakkaismerkkisiä. Lisäksi verontilityslakiin ehdotetut muutokset kuukausittain tehtävistä oikaisutilityksistä vähentäisivät korkojen määrän hyvin vähäiseksi oikaisurytmin lyhentyessä 12 kuukaudesta yhteen kuukauteen.

Veronpalautukset ja jäännösverot

Tämän esityksen kanssa samanaikaisesti eduskunnan käsiteltävänä olevassa hallituksen esityksessä veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 97/2017 vp) ehdotetaan muutettavaksi verotusmenettelylakia siten, että verovelvollisen säännönmukainen tuloverotus päättyisi verovelvolliskohtaisesti verotuspäätökseen merkittynä ajankohtana. Tarkoituksena on, että verovelvollisen verotus päättyisi pian sen jälkeen, kun ilmoittamisvelvollisuuden täyttämiseksi säädetty määräaika on päättynyt ja verotustiedot on käsitelty. Käytännössä suurella osalla verovelvollisia verotus päättyisi nykyistä aikaisemmin. Ehdotuksen mukaan lainmuutos tulisi voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018 ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuodelta 2018 toimitettavaan verotukseen.

Edellä mainitun ehdotuksen vuoksi myös luonnollisille henkilöille ja kotimaisille kuolinpesille maksettavat veronpalautukset ehdotetaan vähennettäväksi veronsaajilta siinä kausitilityksessä, jonka kertymisjakson aikana ne maksetaan verovelvolliselle. Päätyneiden verovuosien verotuksen toimittamista koskevien tietojen perusteella arviolta noin 75–80 prosenttia palautuksista olisi maksettavissa verovelvollisille verovuotta seuraavan vuoden elo-, syys- ja lokakuussa. Loput palautuksista maksettaisiin marras- ja joulukuussa.

Verovuoden 2018 osalta hallituksen esityksessä veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi ehdotetaan, että veronpalautuksia maksettaisiin luonnollisille henkilöille ja kotimaisille kuolinpesille aikaisintaan syyskuussa 2019, jolloin palautuksia myös vähennettäisiin syyskuun tilityksistä lähtien. Syyskuussa vähennettäisiin noin 80 prosenttia verovuoden veronpalautuksista. Täysimääräisesti uuteen palautusrytmiin siirryttäisiin verovuodesta 2019 lähtien, jolloin veronpalautusten maksaminen ja veronsaajien tilityksistä vähentäminen määräytyy verovelvollisen verotuksen päätymisajankohdan mukaan. Jos kuukauden tilitykset eivät kattaisi koko veronpalautuksen ja mahdollisten muiden vähennysten määrää, vähentämättä jäänyt määrä vähennettäisiin seuraavan tai seuraavien kuukausien kausitilitysten yhteydessä. Ilman ehdotettua muutosta ennen

marraskuuta verovelvollisille maksettavat veronpalautukset jäisivät palautusajankohdan ja marraskuun kausitilityksen väliseksi ajaksi yksin valtion kustannettavaksi.

3.1.2 Kiinteistöverot

Verovuodelle tehtäviä kiinteistöverojen oikaisutilityksiä esitetään tehtäväksi nykyisten vuosittaisten oikaisujen sijaan kuukausittain. Nykyisin tehtävä vuosittainen oikaisurytmi on toiminut kohtuullisen hyvin, mutta kuukausittain tehtävän oikaisun myötä menettely säilyisi yhdenmu-kaisena ansio- ja pääomatuloverojen kanssa, eikä aiheuttaisi tietojärjestelmän kannalta poik-keavaa menettelyä. Lisäksi tilitysten oikea-aikaisuuden nopeuttaminen on perusteltua, koska oikaisutilitysten koronlaskennasta luovuttaisiin.

3.1.3 Takaisin perittävät verot, virhetilanteet ja lykkäykset

Tilitysmenettelyn yksinkertaistamiseksi ja ehdotetun korkojen perimisestä luopumisen johdos-ta esitetään, että verontilityslain tarkoittamat takaisin perittävät verot vähennettäisiin aina seu-raavan tai seuraavien kuukausitilityksien yhteydessä. Näin tehtäisiin myös mahdollisessa vir-hetilanteessa. Kun korkoja ei peritä, veronsaajilla ei olisi myöskään tarvetta maksaa perittäviä määriä ennen seuraavaa kuukausitilitystä.

Perittävien määrien käsittely tilitysten virhetilanteissa esitetään säilytettäväksi verontilityslais-sa muilta osin kuin siinä säädetään veronsaajalle maksetun tai tämän maksaman määrän käsit-telystä oikaisu- ja lopputilityksissä. Tältä osin sillä ei olisi enää merkitystä, jos virhetilantei-den koronlaskennasta luovutaan ehdotuksen mukaisesti.

Veronsaajien mahdollisuudesta hakea lykkäystä takaisin perittäville veroille ehdotetaan luo-vuttavaksi tilitysmenettelyssä. Takaisin perittävät verot vähennettäisiin veronsaajalta seura-avan tai seuraavien tilitysten yhteydessä. Veronsaajalle menettely ei aiheuttaisi lisäkustannusta, koska korkoja ei perittäisi.

3.1.4 Koronlaskenta

Tilittämiseen liittyvä korkojen periminen ja maksaminen on veronsaajien keskinäistä rahan-siirtoa ja käytännössä pidemmällä aikavälillä veronsaajien kesken neutraalia. Koronlaskentati-lanteista muut kuin perittäviin määriin liittyvät koronlaskennat ovat erittäin poikkeuksellisia.

Tilitysten virhetilanteille laskettavista koroista esitetään luovuttavan. Tilityksissä ei ole tähän mennessä ilmennyt sellaisia virhetilanteita, joissa virheelliselle tilitykselle olisi laskettu kor-koa. Mahdolliset virhetilanteet olisivat käytännössä tapauksia, joissa veronsaaja ei itse ole voinut vaikuttaa tilitettävään määrään tai tilityksen virheellisyyteen, jolloin koron perimistä-kään ei voi pitää erityisen perusteltuna.

Seuraavaan kuukausitilitykseen perittäväksi siirrettäville määrille tehtävästä korkojen perin-nästä ehdotetaan luovuttavaksi. Perittäviä määriä on marraskuussa, jolloin tehdään sekä mak-suunpanon mukainen tilitys että vähennetään luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien veron-palautukset. Veronpalautusten tilityksistä vähentämisen jaksottuessa jatkossa useammalle kuukaudelle poistuvat perittävät määrät käytännössä kokonaan. Samalla poistuu tarve laskea niille korkoa.

Veronsaajalta peritään korkoa silloin, kun tilitettävä määrä maksetaan veronsaajalle ennen tili-tysten maksatuspäivää. Koron perimisestä ennakkoon maksetulle tilitykselle ehdotetaan luo-

vuttavaksi tarpeettomana tapausten harvinaisuuden sekä niihin varautumisen vaatiman erityiskäsittelyn vuoksi.

Verontilityslain nojalla veronsaajille maksettavista koroista esitetään luovuttavaksi. Veronsaajalle maksetaan korkoa, jos veronsaaja maksaa kausitilityksessä perittäväksi jäävän määrän ennen seuraavan kausitilityksen maksatuspäivää. Veronsaajan tarve maksaa perittäviä määriä poistuu, jos ehdotus perittävän määrän siirtämisestä vähennettäväksi seuraavassa kausitilityksessä ilman koronperintää tulee voimaan.

Verontilityslain mukaisille lykkäyksille perittävistä koroista esitetään luovuttavaksi. Lykkäykset ovat erittäin harvinaisia ja lisäksi ehdotetun lykkäysten poistamisen tullessa voimaan poistuu myös koronperinnän tarve.

3.1.5 Verovuosisuhteinen tilittäminen

Ansio- ja pääomatuloverojen verovuosisuhteisen tilittämisen aikaa esitetään lyhennettäväksi siten, että oikaisutilityksiä tehtäisiin verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan, kun niitä nykyisin tehdään verotuksen päättymisen jälkeen viitenä kalenterivuonna. Nykyinen oikaisutilitysten määrä sekä verovuosisuhteisen tilittämisen kesto on pohjautunut nyt voimassa olevaa verotusmenettelylakia edeltävään aikaan. Aikajakso on sama kuin verotuksen oikaisu- ja muutoksenhaku-aika oli aiemmin.

Verotusmenettelylain mukainen verovelvollisen oikaisuvaatimuksen ja verotuksen oikaisun määräaika on kuitenkin lyhentynyt verovuodesta 2017 alkaen siten, että oikaisuvaatimus ja verotuksen oikaisu on verotusmenettelylain mukaan pääsääntöisesti tehtävä kolmen vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta. Määräajat ovat siten kolme vuotta lyhyempiä kuin aikaisemmin. Verovuosisuhteisen tilittämisen tulisi seurata verotusmenettelyjen määräaikoja.

Ennen verotusmenettelylain muutoksenhakusäädösten muuttumista verovuodesta 2017 lähtien tuloverotukseen on voitu hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimus viiden vuoden kuluessa verovelvollisen verotuksen päättymistä seuraavan vuoden alusta. Myös verotuksen oikaisu on voitu toimittaa samassa määräajassa. Toisin sanoen muutoksenhaku-aika ja oikaisu-aika ovat päättyneet verovuotta kuudenneksi seuraavan kalenterivuoden lopussa. Vastaavasti ansio- ja pääomatuloveroja tilitetään verovuosisuhteisesti verovuotta seuraavien viiden kalenterivuoden ja kolmen kuukauden ajan. Kolmen viimeisen kuukauden kertymätietoja ei kuitenkaan enää huomioida jako-osuuksien laskennassa, vaan laskennan perusteena käytetään edellisen vuoden joulukuun kertymätietoja.

Verovuosisuhteisen tilittämisen kesto on siten ollut käytännössä yhdeksän kuukautta lyhyempi kuin verotusmenettelylain mukainen muutoksenhaku-aika ja verotuksen oikaisu-aika. Viimeisen oikaisun vaikutukset ovat tästä huolimatta olleet määrältään enää kymmenestuhannen osia verovuodelta tilitettävästä määrästä.

Muutoksenhaku- ja oikaisu-aikojen muutoksen johdosta sekä verovuosisuhteiseen tilittämiseen ehdotettujen muutosten toteutuessa verovuosisuhteinen tilittäminen olisi suhteessa muutoksenhaku-aikaan lähes kahta vuotta nykyistä pidempi. Nykytilasta poiketen myös viimeisen muutoksenhakuvuoden loppupuolella tehdyt muutoksenhaut ja verotuksen oikaisut tulisivat huomioiduksi jako-osuuslaskennassa.

Kiinteistöverojen verovuosisuhteinen tilittäminen ehdotetaan tehtäväksi yhdenmukaisesti ansio- ja pääomatuloverojen kanssa verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan. Nykyti-

laan nähden verovuosisuorituksen tilittäminen lyhenisi käytännössä vain kolmella kuukaudella, koska kiinteistöverojen viides oikaisuutility tehdään nyt viisi vuotta verovuoden jälkeen maaliskuussa. Ansio- ja pääomatuloverojen tapaan se perustuu edellisen vuoden joulukuun maksuunpano- ja kertymätietoihin. Kiinteistöverojenkin osalta muutoksenhaku-aika on lyhentynyt niin ikään kahdella vuodella vuodesta 2017 alkaen, joten käytännössä kiinteistöveroja tilitettäisiin muutoksenhaku-aikaan nähden vuosi ja kolme kuukautta pitempään.

Verovuosisuorituskohtaisesti tilitettävien verojen tilittämisen vuosien vähentäminen yksinkertaistaisi verovuosisuorituskohtaisten jako-osuuksien hallintaa muuttamatta käytännössä veronsaajille tilitettäviä määriä.

3.2 Verotuskustannukset

Kuntien verotuskustannusosuutta ehdotetaan korotettavaksi sen vuoksi, että kunnat rahoittavat käynnistettävän rakennusten arvostamisjärjestelmän uudistuksen kiinteistöverotuksessa. Kehittämishanke on valtiovarainministeriön asettama hanke (VM090:00/2017), jonka toteuttaa Tilastokeskus. Koska kiinteistövero on kuntien vero, koituvat arvostamisuudistuksesta saatavat hyödyt kunnille.

Tilastokeskus vastaisi vuosittain rakennustyypikohtaisten keskimääräisten rakentamiskustannustietojen toimittamisesta Verohallinnolle ja valtiovarainministeriölle sekä näiden tietojen julkaisemisesta yleisölle avoimissa kanavissa. Tilastokeskuksen on tarkoitus hankkia tarvitsemansa tiedot ulkopuoliselta asiantuntijalta.

Kustannukset, jotka tulisivat kuntien katettavaksi, muodostuvat ulkopuoliselta asiantuntijalta hankituista tiedoista sekä julkaisukorvauksesta ja lisäksi Tilastokeskuksen palkkiosta tietojen laadun varmistamisesta sekä julkaisemisesta. Tilastokeskukselle haetaan näiden kustannusten suuruista määrärahalisäystä valtion lisätalousarviossa. Jotta hanke olisi valtiolle kustannusneutraali, valtion osuutta verotuskustannuksista alennetaan vastaavalla määrällä, jolla kuntien osuutta korotetaan. Siten kunnat rahoittaisivat lisämäärärahatarpeen.

Kuntien verotuskustannusosuutta esitetään korotettavaksi vuodesta 2018 alkaen 0,2 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta alennettavaksi 0,2 prosenttiyksiköllä. Muiden veronsaajien kustannusosuuksia ei muutettaisi. Vuodesta 2018 lähtien kuntien verotuskustannusosuus olisi siten 29,1 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien 3,2 prosenttia ja Kansaneläkelaitoksen 5,6 prosenttia.

Suomen Kuntaliitto ry on esittänyt hankkeesta ja sen rahoitusratkaisusta puoltavan lausunnon.

3.3 Verohallinnon tiedonsaantioikeus eläkkeistä ja etuuksista

Esityksen tavoitteena on parantaa ennakkoperinnän oikeellisuutta sekä keventää verovelvollisten ja viranomaisten hallinnollista taakkaa. Viranomaisen yleistä tiedonantovelvollisuutta koskevaa sääntelyä ehdotetaan laajennettavaksi siten, että verotusmenettelylaissa säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen velvollisuudesta luovuttaa Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot Kansaneläkelaitoksen maksamista eläkkeistä ja etuuksista.

Tiedonantovelvollisuus koskisi Kansaneläkelaitoksen myöntämiä veronalaisia eläkkeitä ja etuuksia. Säännös kattaisi eläke- ja etuushakemusten vireilläolotiedot, eläke- ja etuuspäätökset sekä niitä koskevat maksatustiedot. Lisäksi Kansaneläkelaitos luovuttaisi tiedot hallussaan olevista Eläketurvakeskuksen työeläkkeistä koskevista päätöksistä.

Tiedot luovutettaisiin Kansaneläkelaitoksen etuuspalvelujärjestelmän avulla. Tiedot luovutettaisiin vain siltä osin kuin niitä tarvittaisiin verotusta varten. Etuuspalvelujärjestelmän avulla tiedot uusista alkavista eläkkeistä ja etuuksista saataisiin reaaliaikaisesti ennakonpidätyksen määrittämistä varten. Tietojensaantia hyödynnettäisiin erityisesti siinä vaiheessa, kun verovelvollinen hakee muutosta ennakkoperintään. Reaaliaikainen tiedonsaanti takaisi Verohallinnolle sen, että ennakkoperinnässä verokortin laskennassa tarvittavat tiedot olisivat oikein. Tämä parantaisi ennakkoperinnän oikeellisuutta. Nykyinen verovuoden alun ennakonpidätystietoja koskeva suorasiirtomenettely jatkuisi ennallaan.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

4.1.1 Verontilitysmenettelyn uudistaminen

Vaikutukset Verohallinnolle

Valmis-hankkeella tavoitellaan vuotuista viiden miljoonan euron tuottavuusparannusta, joka vastaa Verohallinnossa noin 100 henkilötyövuoden säästöä vuoteen 2021 mennessä. Tässä esityksessä ehdotetut muutokset mahdollistavat osaltaan Valmis-hankkeen tavoitteiden saavuttamisen. Säästötavoitteen kannalta menettelyjen uudistaminen kokonaisuutena on keskeistä, eikä mikään osauudistus erillisenä toisi merkittäviä säästöjä.

Valmis-hankkeella tavoiteltavat taloudelliset hyödyt toteutuvat vaiheittain uuden tietojärjestelmän ja menettelyuudistusten verolajikohtaisen käyttöönoton mukaisesti. Säästöt toteutuvat täysimääräisesti vasta, kun kaikki verolajit ovat uuden järjestelmän piirissä. Säästöt syntyvät viiveellä, koska uuden järjestelmän käyttöönotto vaatii Verohallinnolta merkittävää työpanosta vuoteen 2020 saakka. Taloudellisia hyötyä vähentävät ensimmäisten käyttövuosien aikana muun muassa nykyisten tietojärjestelmien ylläpitokustannukset sekä lisääntyvät koulutuskustannukset.

Vaikutukset veronsaajille ja verovelvollisille

Verontilitysmenettelyn uudistamisen osalta esitetyillä muutoksilla ei olisi vaikutusta veronsaajille tilitettävien verotulojen kokonaismäärään. Yksittäisille veronsaajille aiheutuvat euromääräiset vaikutukset liittyvät oikaisutilitysten korkojen laskennasta luopumiseen, eivätkä ne ole oikaisujen satunnaisuuden vuoksi arvioitavissa. Veronsaajien keskinäisiä jakosuhteita esitykset eivät toteutuessaan muuttaisi. Esityksen taloudelliset vaikutukset olisivat vähäiset lyhyelläkin aikavälillä, koska korkojen määrä suhteessa tilitettyyn määrään on suuruudeltaan promillen kymmenesosia ja vaikutus eri veronsaajille satunnaista. Pidemmällä ajanjaksolla korkovaikutukset käytännössä kumoavat toisensa.

Luonnollisten henkilöiden veronpalautukset vähennettäisiin veronsaajilta verotuksen valmistumista seuraavan kautilityksen yhteydessä. Ehdotettu muutos ei vaikuta veronsaajalle tilitettävään määrään, mutta tasoittaisi tulovirtaa ja aikaistaisi palautusten vähentämistä tilityksistä.

Muutoksilla ei ole vaikutusta verovelvollisille.

Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Tilitystoimintojen yksinkertaistaminen alentaisi osaltaan Verohallinnon tietojärjestelmien ylläpitokustannuksia ja vaikuttaisi sitä kautta alentavasti myös veronsaajilta perittäviin verotuskustannuksiin.

Verohallinnon tilittämistoiminto hoidetaan vähäisillä henkilöstöresursseilla, noin viidellä henkilötövuodella. Tämän vuoksi toimintojen uudistamisella ei ole mahdollista saavuttaa merkittäviä henkilöstöresurssisäästöjä. Esityksessä ehdotettujen muutosten toteutuessa toimintaa voitaisiin kuitenkin suunnata laadunvarmistukseen nykyisen manuaalisen ja teknisluonteisen työn sijaan.

4.1.2 Verotuskustannuksia koskevan muutoksen vaikutukset

Taloudelliset vaikutukset

Rakennusten arvostamisjärjestelmän uudistamisen ja ylläpidon rahoittaisivat kunnat. Kuntien verotuskustannusosuutta korotetaan vuodesta 2018 lähtien 0,2 prosenttiyksiköllä, joka vastaa noin 970 000 euron kustannusta vuosittain. Kustannukseen sisältyy Tilastokeskuksen palkkio, joka on 40 000 euroa vuodessa. Kustannukset jakautuvat yksittäisten kuntien kesken Verohallinnosta annetun lain 31 §:ssä täsmennetyin laskentaperusteiden mukaisesti.

Muutoksesta ei aiheutuisi valtiolle kustannuksia. Vaikka valtiovarainministeriö esittää Tilastokeskuksen toimintamäärärahaan korotusta, peritään myönnetty määrärahan lisäys kuntien verotuskustannusosuutta korottamalla ja valtion osuutta alentamalla vastaavasti.

Vaikutukset kiinteistöverotukseen

Rakennusten verotusarvot ovat jääneet jälkeen alun perin tarkoitetuista viitearvoista eli rakentamiskustannusten keskimääräisestä tasosta. Arvostamisjärjestelmän uudistuksessa päivitetään viitearvot nykytasolle. Uudistus on tärkeä myös sen vuoksi, että nykyisin sovellettava rakennusluokitus ei kata kaikkia uusia rakennustyyppisiä. Tämän kehittämishankkeen rinnalla on käynnissä myös maapohjien arvostamisjärjestelmän uudistamishanke, jota toteuttaa Maanmittauslaitos. Myös sen hankkeen ovat rahoittaneet kunnat kuntien valtionosuusleikkauksella. Tarkoituksena on saada uudet arvostamisjärjestelmät käyttöön siten, että niitä voitaisiin soveltaa kiinteistöverotuksessa ensimmäisen kerran vuonna 2020.

Kiinteistöjen verotusarvot tulevat uudistusten myötä muuttumaan, mutta hankkeen tarkoituksena ei ole kiinteistöveron tason korottaminen eikä alentaminen. Jos verotusarvot muuttuvat, tullaan kiinteistöveroprosentteja niin ikään tarkistamaan siten, että verotasot eivät muuttuisi. Sen sijaan kunnilla olisi aikaisempaa paremmat edellytykset käyttää kiinteistövero toimintansa rahoittamiseen, koska veron määräytymispohjat olisivat ajantasaisen arvostamisen vuoksi johdonmukaisia ja vero kohtelisi nykyistä oikeudenmukaisemmin verovelvollisia. Tarkoituksena on julkaista maapohjien ja rakennusten arvostamisperusteet Maanmittauslaitoksen ja Tilastokeskuksen sivustoilla, jolloin veron läpinäkyvyys ja legitimitetti paranevat.

4.1.3 Verohallinnon tiedonsaantia koskevan muutoksen vaikutukset

Verohallinnon tiedonsaantioikeuden laajentaminen parantaisi ennakkoperinnän vastaavuusvaatimuksen toteutumista ja ennakkoperinnän oikeellisuutta, kun eläke- ja etuushakemuksia ja -päätöksiä koskevat ajantasaiset tiedot olisivat käytettävissä ennakonpidätysprosentin määrittämisen yhteydessä. Reaaliaikainen tiedonsaanti vähentäisi muutosverokorttien määrää ja

tarvetta viranomaisasiointiin, mikä pienentäisi sekä verovelvollisten että Verohallinnon ja Kansaneläkelaitoksen hallinnollista taakkaa.

5 Asian valmistelu

Verontilityslain muutosta on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä Verohallinnon kanssa. Esityksestä ovat antaneet lausuntonsa seuraavat tahot: valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osasto, Verohallinto, Kansaneläkelaitos, Suomen evankelisluterilainen kirkkohallitus, Suomen ortodoksinen kirkollishallitus, Suomen Kuntaliitto ry ja Veronmaksajain Keskusliitto ry. Lausunnonantajat ovat kannattaneet ehdotusta.

Verotuskustannusten jakoa koskeva Verohallinnosta annetun lain muutos on valmisteltu yhteistyössä Suomen Kuntaliitto ry:n, Verohallinnon ja Tilastokeskuksen kanssa. Esitys liittyy rakennusten arvostamisjärjestelmän uudistamishankkeeseen, jonka valtiovarainministeriö asettaa syksyllä 2017.

Verotusmenettelylakiin lisättäväksi ehdotettu säännös Kansaneläkelaitoksen velvollisuudesta antaa Verohallinnolle tiedot hallussaan olevista eläkkeistä ja etuuksista koskevista hakemuksista ja päätöksistä sekä eläkkeiden ja etuuksien maksatuksesta on valmisteltu yhteistyössä Verohallinnon ja Kansaneläkelaitoksen kanssa.

Esitysehdotus on käsitelty kunnallistalouden ja –hallinnon neuvottelukunnassa.

Esitysehdotuksen verontilityslain muutosta koskevalta osin on tarkastettu oikeusministeriön lainvalmisteluosaston lainvalmisteluyksikössä.

6 Riippuvuus muista esityksistä

Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 97/2017 vp). Kumpikin esitys liittyy Verohallinnon tietojärjestelmän uudistamista koskevan niin sanotun Valmis-hankkeen kolmanteen osahankkeeseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Verontilityslaki

1 §. Soveltamisala. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin vastaamaan metsänhoitoyhdistyksistä annettuun lakiin (534/1998) vuoden 2015 alusta voimaan tulleita muutoksia. Metsänhoitoyhdistykset ja metsäkeskukset poistettaisiin verontilityslain tarkoittamista veronsaajista. Verohallinto on tilittänyt Manner-Suomen metsänhoitoyhdistyksille metsänhoitomaksuja viimeisen kerran joulukuussa 2015. Ahvenanmaan metsänhoitoyhdistykselle viimeinen tilitys tehdään lokakuussa 2017.

3 §. Kertymisjakso ja tilitysajankohta. Pykälän 3 momentti kumottaisiin tarpeettomana. Veronpalautusten vähentämisestä ei olisi enää tarpeen säätää erikseen, vaan tilityksistä vähentäminen tehtäisiin pykälän 2 momentin yleissäännön perusteella sen kuukauden kausitilityksessä, jonka kertymisjaksoon veronpalautus kuuluu. Jos kausitilitys ei kattaisi veronpalautuksen ja mahdollisen muun vähennyksen määrää, erotus vähennettäisiin seuraavan tai seuraavien kausitilitysten yhteydessä.

5 §. Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa. Pykälän 1 momentista ehdotetaan poistettavaksi vanhentunut maininta ennakon täydennysmaksusta. Luonnolliset henkilöt voivat kuitenkin maksaa täydennysmaksua siirtymäajan puitteissa vielä 2019 lokaan loppuun saakka, ja ne tilittäisiin kuten maksettavaksi määrätty ennakot.

6 §. Tilittäminen verotuksen päätyttyä. Pykälän otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä käytetty ilmaisu maksuunpanon mukainen tilittäminen korvattaisiin ilmaisulla tilittäminen verotuksen päätyttyä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maksuunpanosuhteiden mukaisiin jako-osuuksiin perustuvasta tilittämisestä. Maksuunpanosuhteiden mukaisia jako-osuuksia käytettäisiin verotuksen päättymistä seuraavan kuukauden kausitilityksessä. Verotuksen päättymisajankohdalla tarkoitettaisiin tässä yhteydessä ajankohtaa, jolloin luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien verotus verotusmenettelylain mukaan viimeistään päättyy eli verovuotta seuraavan vuoden lokaan loppua. Sääntely vastaisi asiallisesti nykytilaa. Lisäksi 1 momentista esitetään poistettavaksi viittaukset 3 §:n 1 ja 3 momenttiin ja korvattavaksi se toteamalla ensimmäinen maksuunpanotilitys tehtäväksi verotuksen päättymiskuukautta seuraavan kausitilityksen yhteydessä. Viittaus 3 §:n 3 momenttiin on ajalta, jolloin momentissa säädettiin muiden kuin verotililain soveltamisalaan kuuluneiden verojen kertymisjaksoksi kalenterikuukausi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kertymän mukaisiin jako-osuuksiin perustuvasta tilittämisestä. Kertymän mukaisten jako-osuuksien käyttö aloitettaisiin verotuksen päättymisvuotta toiseksi seuraavan vuoden huhtikuussa. Säännös vastaisi asiallisesti nykyistä 7 §:ää. Teknisluontoisena muutoksena esitetään, että 2 momentissa puhuttaisiin suoraan kertymän mukaisista jako-osuuksista. Nykyisessä 7 §:n 1 momentista säädetään kertymän mukaisista jako-osuuksista käyttäen ilmaisua, jonka mukaan kertymättä jääneillä veroilla vähennetään veronsaajien maksuunpanon mukaisia osuuksia. Pykälän 2 momentissa ei enää säädettäisi verotuksen päättymisajankohdasta verontilitystä varten silloin, kun verotuksen päättymisajankohdasta ei ole erikseen säädetty. Säännös on tarpeeton, koska verotusmenettelylaissa säädetään verotuksen päättymisestä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin maksuunpanon ja kertymän mukaisten tilitysten oikaisuisista. Jako-osuudet oikaistaisiin kuukausittain edellisen kuukauden aikana maksuunpano- tai kertymäsuhteissa tapahtuneilla muutoksilla. Ehdotettu 3 momentti korvaisi nykyisen 7 §:n säännökset oikaisutilityksistä. Muutoksen myötä nykyuotoisista oikaisutilityksistä luovuttaisiin ja verovuotta koskevat oikaisuut tehtäisiin verotuksen päätyttyä kuukausittain osana kausitilitystä. Pykälän 3 momentissa ei enää säädettäisi verotuksen päättymisajankohdasta verontilitystä varten siinä tapauksessa, että eri verovelvollisryhmien verotus päättyy eri aikaan. Säännös ei olisi tarpeen, koska ehdotetussa 1 momentissa ja verotusmenettelylaissa säädettäisiin verontilityksen kannalta tarpeellisilta osin verotuksen päättymisajankohdasta. Kiinteistöveron osalta kuukausittainen oikaisurytmi otettaisiin käyttöön sen jälkeen, kun kiinteistövero on siirtynyt uuteen ohjelmistoon eli marraskuussa 2019.

7 §. Verovuosisikohtaisen tilittäminen. Pykälässä säädettäisiin ajasta, jona verovuodelta tehdään verovuosisikohtaisia tilityksiä ja menettelystä verovuosisikohtaisen tilittämisen päättymisen jälkeen. Ehdotetun 6 §:n 3 momentin mukainen sääntely korvaisi muutoin 7 §:ssä nykyisin olevan oikaisutilityksiä koskevan sääntelyn.

Pykälän 1 momentin mukaan verovuosisikohtaisia tilityksiä tehtäisiin verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan. Aika, jona luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien tulovero tilitetään verovuosisikohtaisesti, lyhenisi vuodella ja kolmella kuukaudella. Kiinteistöveron verovuosisikohtainen tilittäminen lyhenisi kolmella kuukaudella.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin verojen tilittämisestä verovuosisikohtaisen tilittämisen päättymisen jälkeen. Verovuodelta kertyvät määrät tilitettäisiin nykyiseen tapaan käyttäen sitä seuraavan verovuoden jako-osuuksia. Tämä vastaisi voimassa olevaan 9 §:n 2 momenttiin perustuvaa nykytilaa.

Pykälän 3 ja 4 momentin säännökset poistettaisiin tarpeettomana.

8 §. Lopputilitys. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Viimeisestä verovuosisikohtaisesta tilittämisestä säädettäisiin 7 §:ssä.

9 §. Tilittäminen lopputilityksen jälkeen. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Verovuosisikohtaisen tilittämisen päättymisen jälkeisestä tilittämisestä säädettäisiin 7 §:ssä.

16 §. Yhteisöveron verovuosisikohtainen tilittäminen. Pykälän otsikkoa täsmennettäisiin 7 §:ään ehdotetun muutoksen johdosta siten, että otsikosta ilmenisi 16 §:n koskevan yhteisöveron tilittämistä.

17 §. Oikaisutilityksien korko maksuunpanosuhteisiin perustuvissa tilityksissä. Oikaisutilitysten korkojen perimisestä ja maksamisesta esitetään luovuttavaksi ja pykälä kumottavaksi tarpeettomana.

18 §. Korko erityistilanteissa. Erityistilanteissa perittävistä ja maksettavista koroista esitetään luovuttavaksi ja pykälä kumottavaksi tarpeettomana.

19 §. Korkokanta. Pykälä esitetään kumottavaksi, koska verontilityksen yhteydessä perittäviä ja maksettavista koroista luovuttaisiin.

20 §. Takaisin perittävät verot. Ehdotettuun korkosäännösten kumoamiseen liittyen 1 momentista esitetään poistettavaksi säännös, jonka mukaan seuraavan kausitilityksen yhteydessä perittäväksi siirretyn määrän katsotaan olevan ensisijaisesti viimeisimmän verovuoden veroa. Li-

säksi 1 momentista poistettaisiin tarpeettomana säännös siitä, että veronsaaja voi suorittaa siirtyvän määrän seuraavaa tilitystä odottamatta. Momenttiin jäisi edelleen säännös perittäväksi jäävän määrän siirtämisestä seuraavan kausitilityksen yhteydessä. Samalla muutettaisiin termi kuukausitilitys käytännössä jo vakiintuneeksi termiksi kausitilitys.

Korkosäännösten kumoamiseen liittyen myös pykälän 2 momentin säännös poistettaisiin tarpeettomana.

21 §. *Virhetilanteet.* Pykälän 1 momentissa käytetty kuukausitilitys-termi esitetään korvattavaksi käytännössä vakiintuneella kausitilitys-termillä.

Verontilityslain korkosäännöksiin ehdotettujen muutosten johdosta pykälän 2 momentista esitetään poistettavaksi maininnat ennen seuraavaa kuukausitilitystä perittävistä tai veronsaajan maksamista määristä. Pykälän 2 momenttia muutettaisiin lisäksi siten, että veronsaajalle lähetettävän perintäilmoituksen asemesta takaisin perittävä määrä olisi annettava tiedoksi veronsaajalle. Säännöksen nykyinen sanamuoto on vanhentunut, koska Verohallinto on tiedottanut veronsaajille tilityksiin liittyvistä asioista Veronsaajien verkkopalvelun välityksellä jo vuodesta 2010 lähtien. Lisäksi takaisin perintään ehdotetut muutokset poistaisivat veronsaajien tarpeen suorittaa maksuja virhetilanteissa ennen seuraavaa kausitilitystä.

22 §. *Lykkäykset.* Pykälässä säädetään veronsaajalle jo tilitettyjen verojen takaisin perimisen lykkäyksistä. Esityksessä ehdotetaan lykkäyksistä luopumista ja pykälän kumoamista.

1.2 Laki Verohallinnosta

30 §. *Verotuskustannukset ja niiden jakautuminen.* Pykälän 2 momentissa säädetään valtion muilta veronsaajilta perimien vuotuisten verotuskustannusten osuuksista. Kuntien osuutta verotuskustannuksista ehdotetaan korotettavaksi 0,2 prosenttiyksiköllä ja valtion osuutta vastaavasti alennettavaksi 0,2 prosenttiyksiköllä vuoden 2018 alusta lähtien. Kuntien osuus verotuskustannuksista olisi siten 29,1 prosenttia ja valtion 62,1 prosenttia. Evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien ja Kansaneläkelaitoksen verotuskustannusosuuksiin ei esitetä muutoksia. Näiden osuudet ovat 3,2 ja 5,6 prosenttia vastaavasti. Verotuskustannusten perimistä koskevan 2 momentin muutosta sovellettaisiin ensimmäisen kerran kalenterivuoden 2018 verotuskustannuksiin.

1.3 Laki verotusmenettelystä

18 §. *Viranomaisen yleinen tiedonantovelvollisuus.* Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 8 momentti. Nykyinen 8 momentti siirtyisi 9 momentiksi. Momentissa säädettäisiin Kansaneläkelaitoksen velvollisuudesta antaa Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot Kansaneläkelaitoksen myöntämistä eläkkeistä ja etuuksista. Luovutettavaksi tulisivat eläkkeitä ja etuuksia koskevien hakemusten vireilläolotiedot, eläke- ja etuuspäätökset sekä eläkkeiden ja etuuksien maksatustietoja. Lisäksi Kansaneläkelaitos luovuttaisi tiedot hallussaan olevista Eläketurvakeskuksen työeläkkeitä koskevista päätöksistä.

Vireilläolotiedolla tarkoitettaisiin tietoa siitä, että verovelvollinen on hakenut eläkettä tai etuutta, mutta sen myöntämisestä ei ole vielä annettu päätöstä. Hakemuksen vireilläolotieto on ennakkoperinnässä tarpeellinen, jotta verovelvollisen ennakonpidätysprosenttia määrättäessä voitaisiin huomioida asiakkaan kaikki tulot.

HE 152/2017 vp

Päätöksellä tarkoitettaisiin Kansaneläkelaitoksen tekemiä päätöksiä veronalaisista eläkkeistä ja etuuksista. Verohallinto saisi tiedot myös hylätyistä tai osittain hylätyistä päätöksistä. Tiedonantovelvollisuus kattaisi myös tiedot takaisinperinnästä.

Maksatustiedoilla tarkoitettaisiin niitä jo suoritettuja ja tulevia eläkkeiden ja etuuksien maksuja, joita koskevat tiedot olisivat Kansaneläkelaitoksen hallussa. Maksutieto sisältää eläkkeen tai etuuden veronalaisen määrän sekä siitä pidätetyn ennakonpidätyksen.

Tietojen luovutus tapahtuisi reaaliaikaisesti Kansaneläkelaitoksen etuuspalvelujärjestelmän avulla. Verohallinto käyttäisi tietoja erityisesti ennakkoperinnässä ennakonpidätyksen määrittämiseksi.

2 Voimaantulo

Verontilityslaki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä marraskuuta 2018, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran marraskuussa 2018 tehtävässä kausitilityksessä. Uusia säännöksiä sovellettaisiin myös ennen lain voimaantuloa päättyneiltä verovuosilta lain voimaantulon jälkeen tilitettäviin veroihin. Kiinteistöverojen tilityksiä oikaistaisiin kuukausittain marraskuusta 2019 alkaen. Lain voimaantulon jälkeen maksetut luonnollisten henkilöiden ennakon täydennysmaksut tilitetään kuten maksettavaksi määrätyt ennakot.

Verohallinnosta annetun lain muutos ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran perittäessä kalenterivuoden 2018 vuotuisia verotuskustannuksia.

Verotusmenettelylain muutos viranomaisen yleisestä tiedonantovelvollisuudesta ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

verontilityslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan verontilityslain (532/1998) 3 §:n 3 momentti sekä 8, 9, 17—19 ja 22 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentti laissa 58/2017, 8 § laissa 1086/2005, 18 § osaksi laissa 254/2008, 19 § osaksi laeissa 347/2002 ja 254/2008 ja 22 § laissa 254/2008, sekä
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 ja 7 §, 16 §:n otsikko, 20 § sekä 21 §:n 1 ja 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti laissa 793/2016 sekä 16 §:n otsikko laissa 1086/2005, seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Valtiolle, kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle (*veronsaajat*) tilitetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) ja ennakoperintälaissa (1118/1996) tarkoitetut verot ja maksut sekä kiinteistöverot ja työnantajan sairausvakuutusmaksut (*verot*) siten kuin tässä laissa säädetään.

5 §

Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritetun jäännösveron jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kuukausikohtaisesti omaaloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun vähimmäismäärä (*työnantajasuoritusten vähimmäismäärä*) siten, että niiden yhteismäärä mahdollisimman hyvin vastaa todellista omaaloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun verovuosikohtaista kokonaiskertymää. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*).

6 §

Tilittäminen verotuksen päätyttyä

Verot tilitetään veronsaajille maksuunpanosuhteiden mukaisten jako-osuuksien perusteella, kun verovuoden verotus viimeistään on päättynyt. Ensimmäinen maksuunpanon mukainen tilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavan kausitilityksen yhteydessä. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaan verovuodelta aiemmin tehdyt tilitykset maksuunpanoon perustuvien jako-osuuksien mukaisiksi.

Verotuksen päättymistä toiseksi seuraavan vuoden huhtikuussa oikaistaan verovuodelta aiemmin tehdyt tilitykset perustumaan veronsaajan hyväksi kertyneiden verojen mukaisiin jako-osuuksiin

Maksuunpanon ja kertymän mukaisia jako-osuuksia oikaistaan kuukausittain kausitilityksen yhteydessä.

7 §

Verovuosisikohtainen tilittäminen

Verovuosisikohtaisia tilityksiä tehdään verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan.

Verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden jälkeen kertyvät ja palautettavat määrät käsitellään tilityksissä seuraavaksi vanhenevan verovuoden tilitysten yhteydessä. Nämä määrät tilitetään niiden jako-osuuksien mukaisesti, joita kyseessä olevan verovuoden tilityksissä sovelletaan. Määriä, jotka tilitetään seuraavaksi vanhenevan verovuoden jako-osuuksilla, ei enää oikaista.

16 §

Yhteisöveron verovuosisikohtainen tilittäminen

20 §

Takaisin perittävät verot

Jos veronsaajalle tilitettävät verot eivät riitä samassa tilityksessä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi, erotus siirretään perittäväksi seuraavan kausitilityksen yhteydessä.

21 §

Virhetilanteet

Jos veronsaajalle on erehdyksessä tilitetty liikaa tai liian vähän, virhe oikaistaan seuraavan kausitilityksen yhteydessä.

Ollennainen virhe on oikaistava, ja liian pieninä tilitetyt verot on maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. Takaisin perittävä määrä on annettava tiedoksi veronsaajalle.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

HE 152/2017 vp

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran marraskuussa 2018 tehtävässä kausitilityksessä. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan viimeisen kerran vuoden 2018 lokakuussa tehtävässä kausitilityksessä.

Kiinteistöverojen tilityksiä oikaistaan kuukausittain marraskuusta 2019 alkaen. Lain voimaantulon jälkeen luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien maksamat ennakon täydennysmaksut tilitetään kuten maksettavaksi määrätyt ennakot.

2.

Laki

Verohallinnosta annetun lain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 30 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 528/2017, seuraavasti:

30 §

Verotuskustannukset ja niiden jakautuminen

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista vuotuisista kustannuksista valtio perii kunnilta yhteensä 29,1 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilta yhteensä 3,2 prosenttia ja Kansaneläkelaitokselta 5,6 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran perittäessä kalenterivuoden 2018 vuotuisia verotuskustannuksia.

3.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 18 §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 71/2010 ja 520/2010, uusi 8 momentti, jolloin nykyinen 8 momentti siirtyy 9 momentiksi, seuraavasti:

18 §

Viranomaisen yleinen tiedonantovelvollisuus

Kansaneläkelaitoksen on toimitettava Verohallinnolle verotusta varten tarpeelliset tiedot myöntämistään eläkkeistä ja etuuksista. Tiedot on annettava hakemusten vireilläolosta, päätöksistä ja maksatuksesta. Lisäksi Kansaneläkelaitoksen on toimitettava hallussaan olevat tiedot työeläkkeitä koskevista päätöksistä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä päivänä kuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Valtiovarainministeri Petteri Orpo

Laki

verontilityslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan verontilityslain (532/1998) 3 §:n 3 momentti sekä 8, 9, 17—19 ja 22 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 §:n 3 momentti laissa 58/2017, 8 § laissa 1086/2005, 18 § osaksi laissa 254/2008, 19 § osaksi laeissa 347/2002 ja 254/2008 ja 22 § laissa 254/2008, sekä muutetaan 1 §:n 1 momentti, 5 §:n 1 momentti, 6 ja 7 §, 16 §:n otsikko, 20 § sekä 21 §:n 1 ja 2 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti ja 5 §:n 1 momentti laissa 793/2016 sekä 16 §:n otsikko laissa 1086/2005, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Soveltamisala

Soveltamisala

Valtiolle, kunnille, seurakunnille, Kansaneläkelaitokselle, *metsänhoitoyhdistyksille ja Suomen metsäkeskukselle (veronsaajat)* tilitetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) ja ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitetut verot ja maksut sekä kiinteistöverot, työnantajan sairausvakuutusmaksu ja *metsänhoitomaksut (verot)* siten kuin tässä laissa säädetään.

Valtiolle, kunnille, seurakunnille ja Kansaneläkelaitokselle (*veronsaajat*) tilitetään verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) ja ennakkoperintälaissa (1118/1996) tarkoitetut verot ja maksut sekä kiinteistöverot ja työnantajan sairausvakuutusmaksut (*verot*) siten kuin tässä laissa säädetään.

3 §

3 §

Kertymisjakso ja tilitysajankohta

Kertymisjakso ja tilitysajankohta

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettujen muiden kuin yhteisöverojen ja yhteisön yleisradioveron ennakonpalautukset vähennetään verotuksen päättymiskuukaudelta tehtävässä tilityksessä.

(3 mom. kumotaan)

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten, *ennakon täydennysmaksun* ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritetun jäännösveron jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kuukausikohtaisesti oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun vähimmäismäärä (*työnantajasuoritusten vähimmäismäärä*) siten, että niiden yhteismäärä mahdollisimman hyvin vastaa todellista oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun verovuosisikohtaista kokonaiskertymää. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*).

5 §

Jako-osuudet ja työnantajasuoritusten vähimmäismäärä ennakoperintävaiheessa

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kutakin verovuotta varten ennakonpidätysten ja kannossa maksettavan ennakon sekä ennen verotuksen päättymistä suoritetun jäännösveron jakamiseksi valtion-, kunnallis- ja kirkollisveroksi sekä vakuutetun sairausvakuutusmaksuksi sellaiset suhteelliset osuudet (*veronsaajaryhmien jako-osuudet*), joiden mukaisiksi veronsaajaryhmien vastaavien osuuksien arvioidaan muodostuvan verovuodelta toimitettavassa verotuksessa. Lisäksi valtiovarainministeriön asetuksella säädetään kuukausikohtaisesti oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun vähimmäismäärä (*työnantajasuoritusten vähimmäismäärä*) siten, että niiden yhteismäärä mahdollisimman hyvin vastaa todellista oma-aloitteisten ennakonpidätysten ja työnantajan sairausvakuutusmaksun verovuosisikohtaista kokonaiskertymää. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään myös niiden osuuksien laskentaperusteet, joiden mukaan kunnallisveroksi ja kirkollisveroksi vahvistetun osuuden arvioidaan jakautuvan kuntien ja seurakuntien kesken (*kuntien ja seurakuntien jako-osuudet*).

6 §

Maksuunpanon mukainen tilittäminen

Verot tilitetään veronsaajille maksuunpanosuhteiden mukaisten jako-osuuksien perusteella, kun verovuoden verotus on päättynyt. Ensimmäinen maksuunpanon mukainen tilitys tehdään siltä 3 §:n 1 tai 3 momentissa tarkoitettulta kertymisjaksolta, jonka aikana verotus on päättynyt. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaan 4 §:n 2 momentin ja 5 §:n mukaan tehdyt tilitykset maksuunpanoon perustuvien jako-osuuksien mukaisiksi.

Jollei verotuksen päättymisestä ole erik-

6 §

Tilittäminen verotuksen päätyttyä

Verot tilitetään veronsaajille maksuunpanosuhteiden mukaisten jako-osuuksien perusteella, kun verovuoden verotus *viimeistään* on päättynyt. Ensimmäinen maksuunpanon mukainen tilitys tehdään *verotuksen päättymiskuukautta seuraavan kausitilityksen yhteydessä*. Tämän tilityksen yhteydessä oikaistaan *verovuodelta aiemmin* tehdyt tilitykset maksuunpanoon perustuvien jako-osuuksien mukaisiksi.

Verotuksen päättymistä toiseksi seuraavan

Voimassa oleva laki

seen säädetty, katsotaan verotus tilityssäännöksiä sovellettaessa päättyneeksi veron tai sen ensimmäisen erän eräpäivänä.

Jos eri verovelvollisryhmien verotus päättyy eri aikaan, verotuksen katsotaan tilityssäännöksiä sovellettaessa päättyneen, kun viimeisen verovelvollisryhmän verotus on toimitettu.

7 §

Oikaisutilitykset

Veronsaajakohtaiset jako-osuudet oikaistaan siten, että niihin sisällytetään myös veronsaajan hyväksi tai vahingoksi tehdyt maksuunpanon muutokset ja muut osuuksien lisäykset ja vähennykset. Ensimmäistä oikaisutilitystä lukuun ottamatta jako-osuuksista vähennetään myös kertymättä olevat verot, jotka käsitellään vastaavan suuruisina veronsaajan rasitukseksi tehtyinä maksuunpanon muutoksina.

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettuja veroja ja metsänhoitomaksuja koskeva ensimmäinen oikaisutilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavana kuudentena kuukautena. Ensimmäinen kiinteistöveron oikaisutilitys tehdään verotuksen päättymiskuukautta seuraavana seitsemäntenä kuukautena. Toinen oikaisutilitys tehdään vuoden kuluttua ensimmäisestä oikaisutilityksestä. Myöhemmät oikaisutilitykset tehdään vuosittain maaliskuussa.

Ensimmäisen ja toisen oikaisutilityksen jako-osuudet lasketaan tilityksen tekemistä edeltävää kuukautta edeltävän kalenterikuukauden maksuunpano- ja kertymätietojen perusteella. Myöhempien oikaisutilitysten jako-osuudet lasketaan tilityksen tekemistä edeltävän vuoden joulukuun maksuunpanoja kertymätietojen perusteella.

Oikaisutilityksessä oikaistaan verovuodelta siihen mennessä tilitetyt verot vastaamaan oikaisutilityksen jako-osuuksia. Oikaisutilityksen jako-osuuksia sovelletaan oikaisutilityksestä alkaen.

Ehdotus

vuoden huhtikuussa oikaistaan verovuodelta aiemmin tehdyt tilitykset perustumaan veronsaajan hyväksi kertyneiden verojen mukaisiin jako-osuuksiin

Maksuunpanon ja kertymän mukaisia jako-osuuksia oikaistaan kuukausittain kausitilityksen yhteydessä.

7 §

Verovuosi-kohtainen tilittäminen

Verovuosi-kohtaisia tilityksiä tehdään verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden ajan.

Verovuotta seuraavien neljän kalenterivuoden jälkeen kertyvät ja palautettavat määrät käsitellään tilityksissä seuraavaksi vanhenevan verovuoden tilitysten yhteydessä. Nämä määrät tilitetään niiden jako-osuuksien mukaisesti, joita kyseessä olevan verovuoden tilityksissä sovelletaan. Määriä, jotka tilitetään seuraavaksi vanhenevan verovuoden jako-osuuksilla, ei enää oikaista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 §

(8 § kumotaan)

Lopputilitys

Verovuodelta tehtävä viides oikaisutilitys on lopputilitys, jonka jälkeen kysymyksessä olevalta verovuodelta ei tehdä verovuosikohtaisia tilityksiä.

9 §

(9 § kumotaan)

Tilittäminen lopputilityksen jälkeen

Verovuodelta lopputilityksen jälkeen kertyvät ja palautettavat määrät käsitellään sen verovuoden tilitysten yhteydessä, jolta lopputilitys seuraavaksi tehdään. Nämä määrät tilitetään niiden jako-osuuksien mukaisesti, joita kysymyksessä olevan verovuoden tilityksissä sovelletaan.

Määriä, jotka tilitetään verovuodelta, jolta lopputilitys jo on tehty, ei käsitellä uudelleen myöhemmissä lopputilityksissä.

16 §

16 §

Verovuosikohtainen tilittäminen

Yhteisöveron verovuosikohtainen tilittäminen

17 §

(17 § kumotaan)

Oikaisutilityksien korko maksuunpanosuhteisiin perustuvissa tilityksissä

Ensimmäistä oikaisutilitystä lukuun ottamatta oikaisutilityksissä peritään korkoa veroille, jotka veronsaajalle on tilitetty liikaa, ja maksetaan korkoa veroille, joita veronsaaja ei ole oikea-aikaisesti saanut.

Toisessa oikaisutilityksessä korko laskeaan erotuksille, jotka saadaan, kun kuukausitilityksissä veronsaajalle tilitetyistä veroista vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos kuukausitilityksissä olisi käytetty oikaisutilityksessä vahvistettuja jako-osuuksia. Korkoa laskettaessa katsotaan kuukausitilitykset tehdyn 30 päivän välein.

Myöhemmissä oikaisutilityksissä korko laskeaan erotukselle, joka saadaan, kun edellisessä oikaisutilityksessä veronsaajalle tilite-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tyistä veroista vähennetään verot, jotka veronsaajalle olisi tilitetty, jos tässä oikaisutilityksessä olisi käytetty uusimman oikaisutilityksen mukaisia jako-osuuksia. Koronlaskussa käytetään 30 päivän ja vuoden jaksoja.

18 §

(18 § kumotaan)

Korko erityistilanteissa

Veronsaajalta peritään tai tälle maksetaan korkoa myös silloin, kun tilitys on ollut virheellinen, kun veronsaajalle on myönnetty lykkäystä tilitetyn veron takaisin perimiseen, kun veronsaajalta perittävä määrä on 20 §:n nojalla siirretty perittäväksi seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä taikka kun veronsaajalle on maksettu tai tämä on maksanut muutoin tilityksissä käsiteltäviä veroja ennen tilitystä. Korkopäiviä laskettaessa kuukaudessa katsotaan olevan 30 päivää ja vuodessa 360 päivää.

Tässä pykälässä tarkoitettuja korkoja ei käsitellä uudelleen oikaisu- tai lopputilityksissä.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset tässä pykälässä tarkoitettujen korkojen laskemisesta ja tilityksessä käsiteltävien verojen maksamisesta ennen tilitystä.

19 §

(19 § kumotaan)

Korkokanta

Tilityksissä käytettävä korko lasketaan vuotuisena korkona. Korkokanta kultakin kalenterivuodelta on sitä edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko.

Verolle, jonka takaisinperintää on lykätty, korko lasketaan lykkäysajalta korotettuna neljällä prosenttiyksiköllä.

Olenaisen tilitysvirheen johdosta takaisin perittävä verolle, jota ei ole maksettu Verohallinnolle viimeistään perintäilmoituksen eräpäivänä, korko lasketaan viivästysajalta korotettuna neljällä prosenttiyksiköllä.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

20 §

20 §

*Takaisin perittävät verot**Takaisin perittävät verot*

Jos veronsaajalle tilitettävät verot eivät riitä samassa tilityksessä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi, erotus siirretään perittäväksi seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä. *Siirtyvän määrän katsotaan olevan ensisijaisesti viimeisimmän verovuoden veroa. Veronsaaja voi suorittaa edellä tarkoitetun siirtyvän määrän seuraavaa tilitystä odottamatta.*

Jos veronsaajalle tilitettävät verot eivät riitä samassa tilityksessä vähennettävien ja takaisin perittävien määrien suoritukseksi, erotus siirretään perittäväksi seuraavan *kausitilityksen* yhteydessä.

Siirtyvä määrä käsitellään oikaisu- ja lopputilityksissä kuukausitilityksen osana, jonka yhteydessä se olisi peritty, jos sitä ei olisi siirretty.

21 §

21 §

*Virhetilanteet**Virhetilanteet*

Jos veronsaajalle on erehdyksessä tilitetty liikaa tai liian vähän, virhe oikaistaan seuraavan kuukausitilityksen yhteydessä.

Jos veronsaajalle on erehdyksessä tilitetty liikaa tai liian vähän, virhe oikaistaan seuraavan *kausitilityksen* yhteydessä.

Olennainen virhe on oikaistava, ja liian suurina tai liian pieninä tilitetyt verot on *perittävä tai* maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. *Veronsaajalle maksettu tai tämän maksama määrä käsitellään oikaisu- ja lopputilityksissä 1 momentissa tarkoitetun tilityksen osana.* Takaisin perittävästä määrästä on veronsaajalle lähetettävä perintäilmoitus.

Olennainen virhe on oikaistava, ja liian pieninä tilitetyt verot on maksettava seuraavaa tilitystä odottamatta. Takaisin *perittävä määrä on annettava tiedoksi veronsaajalle.*

22 §

(22 § kumotaan)

Lykkäykset

Jos veronsaajalta peritään takaisin jo tilitettyjä veroja, Verohallinto voi määrätä milloin ehdoilla veronsaajan hakemuksesta myöntää lykkäystä takaisin perimiseen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran marraskuussa 2018 tehtävässä kausitilityksessä. Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan viimeisen ker-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ran vuoden 2018 lokakuussa tehtävässä kuusi-tilityksessä.

Kiinteistöverojen tilityksiä oikaistaan kuukausittain marraskuusta 2019 alkaen. Lain voimaantulon jälkeen luonnollisten henkilöiden ja kuolinpesien maksamat ennakon täydennysmaksut tilitetään kuten maksettavaksi määrätyt ennakot.

2.

Laki

Verohallinnosta annetun lain 30 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 30 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 528/2017, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

30 §

30 §

Verotuskustannukset ja niiden jakautuminen

Verotuskustannukset ja niiden jakautuminen

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista vuotuisista kustannuksista valtio perii kunnilta yhteensä 28,9 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilta yhteensä 3,2 prosenttia ja Kansaneläkelaitokselta 5,6 prosenttia.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuista vuotuisista kustannuksista valtio perii kunnilta yhteensä 29,1 prosenttia, evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnilta yhteensä 3,2 prosenttia ja Kansaneläkelaitokselta 5,6 prosenttia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan ensimmäisen kerran perittäessä kalenterivuoden 2018 vuotuisia verotuskustannuksia.